Ազգ

Azg armenian daily

7 ԱՊՐԻԼ 2000 ՈՒՐԲԱԹ 64 (2032)

Տոն մայրության ու գեղեցկության

Մայրության ու գեղեցկության տոնի առիթով ջերմորեն շնորհավորում ենք մեր ընթերցողուհիներին եւ աշխատակցուհիներին, մեր բոլոր մայրերին, կանանց, քույրերին ու դուստրերին: Մաղթում ենք նրանց խաղաղ ու բարգավաճ Հայաստան, ձերբազատ կենցաղային եւ այլ կարգի ճնշումներից, ընկճվածությունից, տառապանքներից, վաղվա մտահոգություններից: Հայաստան, ուր մայրությունը միշտ գեղեցիկ է լինում, իսկ գեղեցկությունը՝ միայն գեղեցկորեն մայրանում:

Մեր հաջորդ համարը՝ ապրիլի 11-ին, երեքշաբթի օրը:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Հերոսներ եւ հակահերոսներ

Ավտոմոյչիկ Սյամոն երբեք չի մոռանա Ստեփանակերտի «կավեռկոս» տղային, որն ամեն անգամ ճմռթում էր, ապա շղրտում նրան միառուբլիանոցն իր սպիտակ «06»-ը լվանալու համար: Գավառական սիրո քնարերգիչ Վանոն չի ների հայ ժողովրդին, որ իր նման հանճարը մնացել էր անտուն, անօթեւան բոմժի կարգավիճակով: Առաջինը կարտաքսի իրեն պատկանող Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունից այդ ամբարտավանին, ձեռք կբերի աշխարհի ամենաթանկ ավտոմեքենաները, որոնցով կսլանա ԼՂՀ մայրուղիներում, իսկ Վանոն իրեն պատկանող Երեւան անունը կրող քաղաքում, համատարած մթի, սովի եւ արտագաղթի պայմաններում, կսկսի եւ կավարտի նախադեպը չունեցող եւ նույնպես միայն իրեն պատկանող առանձնատների շինարարություն, առաջադրելով նոր կարգախոս. «Յուրաքանչյուր հայ տղամարդ իր տունը պիտի կառուցի»:

Այս ամենը եւ շատ ուրիշ բաներ ձեռք բերելուն զուգընթաց Սյամոն եւ Վանոն կսկսեն որոշել՝ ով ընդհանրապես իրավունք ունի ապրելու, իսկ ով պետք է մեռնի իրենց պատկանող հողում:

Սյամոն հերոս դարձավ կռվի դաշտում, Վանոն՝ օպերայի հրապարակում, կանանց գաղութները այցելելիս եւ ազգային մտավորականության որոշ ներկայացուցիչներին երշիկ ուղարկելով:

Ինչո՞ւ հերոսացրիք նրանց, ինչո՞ւ Սյամոյին մեր լավագույն հրապարակախոսներից մեկը լրջորեն սկսեց կոչել Բոնապարտ, իսկ հետո նաեւ Կեսար, ինչո՞ւ Հայաստանի Ազգային հեռուստատեսությունը որպես մեծագույն տոն էր փորձում ներկայացնել Վանոյի 50-ամյակը: Ո՞ւր են այսօր այս հերոսապատման հեղինակները, կրկին սպասում են նոր սյամոներին ու վանոներին: Իրականության մեջ, նրանք ոչ միայն նպաստեցին այդ մարդկանց անձնական ողբերգությանը, այլեւ վերածեցին մարդասպանների, հաստատեցին անպատժելիության մթնոլորտը:

Իսկ գուցե ամեն ինչում մեղավորը ստեփանակերտցի տղան է, որը ճմռթելուց հետո էր միայն զգում միառուբլիանոցը, կամ Հայաստանի գրողների միությունը, որը ամեն ջանք պետք է գործադրեր, որ 40-անց խոստումնալից գրական երիտասարդը՝ Վանոն, իր հերթական ընտանեկան քաշքուկից հետո տեր դառնա գոնե մեկ սենյականոց բնակարանի եւ մի լուրջ երկ ստեղծի: Ո՛չ, գլխավոր մեղավորներն այդ տղան եւ միությունը չեն, որովհետեւ մենք այդ դեպքում անպայման կգտնեինք, իսկ հետո կստեղծեինք նոր հերոսներ, բայց անպատճառ նման Սյամոյին եւ Վանոյին:

Իսկ կարող է մեղքի մեծ բաժինը Վանոյի անկեղծ զրույցների մեջ է, ամենամոտ մարդու՝ Մատենադարանի ավագ գիտաշխատողի հետ: Զրույցներ, որոնց ընթացքում ավելի շատ թվեր էին հնչում, քան բառեր, զրույցներ, որոնցից հետո նրան՝ ներքին գործերի ամենազոր նախարարին թույլատրվում էր ամեն ինչ, ներառյալ կյանք շնորհելու իրավունքը:

Իսկ կարող է մեզ պետք չե՞ն հերոսներ, որոնք արագորեն դառնում են հակահերոսներ: Ժամանակն այս ամենի պատասխանը կտա, բայց մի դաս քաղենք այսօր: Եկեք մենք՝ լրատվության եւ մտավորականության ներկայացուցիչներս, չուռճացնենք մեր խառը ժամանակների «հզորներին»: Նրանք չեն դիմանում ժամանակի պահանջներին, որովհետեւ իրականության մեջ հզոր չեն: Չմեծարենք նրանց նույնիսկ այն դեպքում, երբ անձնական բարեկամ են մեզ եւ լուծում են մեր հարցերը: Չեն դիմանում նրանց փխրուն հոգիները, չեն ընկալում նրանց գավառական պարզունակ ուղեղներն այդ ամենը եւ հետեւանքում հերոսը դառնում է չարիք, հակահերոս...

Երկու օր առաջ հանրապետության թիվ երկու մարդը՝ ակադեմիկոս Արմեն Խաչատրյանը մեկնեց տիկնոջ հետ Ավստրալիա: Հասկանում ենք, այսօր այցը խիստ անհրաժեշտ է հայ ժողովրդի կարեւորագույն ցավերը հոգալու համար: Այցից հետո ենթադրվում է, որ Ավստրալիան կսկսի վճռական դեր խաղալ մեր տարածաշրջանում: Թիվ երկուսին ուղեկցում են ԱԺՄ առաջնորդ Վազգեն Մանուկյանը (առանց տիկնոջ) եւ երեսփոխաններ Կեսիկյանն ու Ռուբեն Հակոբյանը: Դե եթե գնացել են, ապա շատ անհրաժեշտ էր: Բայց հարգելի պրն Խաչատրյան, ինչի՞ համար չտարաք Ձեր ազգականին՝ անվտանգության ծառայության պետին՝ հետեւանքը եւս մի զոհ, եւս մի մարդասպան: Մեղք ենք, ազգովին մեղք: Գնացիք կենգուրուների մայրցամաքը, այդպես էլ չպատասխանելով «Նորաթերթի» հարցին. ինչո՞ւ եք նշանակել կասկածելի, քրեական անցյալ ունեցող անձին Ձեզ խորհրդական:

Եվ այս ամենից ինչպես համաձայնվես, բոլորովին վերջերս Ձեր պաշտոնությունն ստանձնած, մեր հանրապետությունում ամենալավ ծախվող օրաթերթի խմբագրականի հետ, որը սկսվում էր հետեւյալ տողերով. «Ընդունենք, որ Ազգային ժողովի ներկայիս նախագահը հանճար չէ»: Ո՛չ, սիրելի գործընկերներ, այս ամենից հետո հաստատ է՝ նա հանճար է...

Մի խոսքով, հերոսներ եւ հակահերոսներ, ամեն ինչ առջեւում է:

ԴԱՏԱՐԱՆ

Վանո Սիրադեղյանը հետախուզման մեջ

Երեւանի Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի առաջին ատյանի դատարանը Վանո Սիրադեղյանին հայտարարեց հետախուզման մեջ՝ նրան գտնելը հանձնարարելով ներքին գործերի նախարարությանը: Այս որոշմամբ նախագահող Ռազմիկ Թովմասյանը մեկ շաբաթով ընդմիջեց Վ. Սիրադեղյանի, Վ. Հարությունյանի եւ մյուսների գործով դատական նիստը: Երեկ վերսկսված նիստում մեղադրող Ջեյմս Թադեւոսյանը հիշեցրեց, որ գործող քրեական դատավարության օրենսգիրքը պարտադրում է բոլոր ամբաստանյալների մասնակցությունը դատական գործընթացին: Ամբաստանյալ Գագիկ Պետրոսյանն առաջարկեց անջատել Վ. Սիրադեղյանի գործը իրենցից: Այս կարծիքին միացան բոլոր ամբաստանյալները, որոնք վերոհիշյալ խնդրանքով դատարանին էին դիմել դեռ անցյալ տարվա սեպտեմբերին: Պաշտպանները իրենց կարծիքներում հիմնականում բաղդատեցին երկու շրջանառվող առաջարկների շուրջ, իսկ Վ. Սիրադեղյանի փաստաբան Վանյա Սուքիասյանն ընդհանրապես լուռ էր: Ի վերջո նախագահող Ռազմիկ Թովմասյանը բավարարեց դատախազի միջնորդությունը՝ նիստն ընդմիջելով մեկ շաբաթով, նկատելով, որ այս ընթացքում կպարզվի՝ եթե Վ. Սիրադեղյանը գտնվի, դատաքննությունը կշարունակվի, եթե ոչ՝ հավանաբար նրա գործը կառանձնացվի:

ԱՐՏԱԿ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ

ՌՈՒՄԻՆԻԱ

Տնտեսական համագործակցություն. ամեն մի այցի ժամանակ սա է շեշտվում

Այցի երկրորդ օրը հանդիպում հայ համայնքի հետ

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ, Բուխարեստ

Ապրիլի 5-ին Ռումինիայի «Կոտրոչենի» նախագահական պալատում տեղի ունեցան երկու երկրների նախագահների առանձնազրույցները ու ընդլայնված կազմով բանակցությունները: «Դեսպանների սրահում» ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը եւ Ռումինիայի նախագահ Էմիլ Կոնստանտինեսկուն համատեղ հայտարարություն ստորագրեցին: Այնուհետեւ, երկու երկրների նախագահները համատեղ մամուլի ասուլիսում լրագրողներին պարզաբանումներ տվեցին մինչ այդ փակ դռների ետեւում ընթացող բանակցությունների մասին:

Ռումինիայի նախագահը հայտնեց, որ հանդիպման ընթացքում քննարկել են միջազգային ավտոտրանսպորտային փոխադրումների մասին համաձայնագիրը գործնականում առավել արդյունավետ հիմքերի վրա դնելու հարցը: ՀՀ նախագահը նշեց, որ բանակցությունների ընթացքում ավելի ակտիվ ու երկար շոշափել են տնտեսական զարգացման խնդիրը: «Ռումինիան մեզ համար շատ կարեւոր դարպաս է դեպի Եվրոպա եւ, կարծում եմ, շատ կարեւոր դեր պետք է ունենա տնտեսության զարգացման առումով», երկու երկրների լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներին հայտարարեց ՀՀ նախագահը՝ հույս հայտնելով, որ այս հանդիպումը գործնական արդյունք կտա:

Տես էջ 2

Եթե հակասությունները չեն լուծվում Սահմանադրությամբ, ապա ծնվում են հասարակական ցնցումներ

ՍԴ նախագահի Գագիկ Հարությունյանի մեկնակետը

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

«Խելոքները սովորում են ուրիշի, եւ միայն հիմարները՝ սեփական սխալներից», Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Հարությունյանն այս թեւավոր խոսքը վկայակոչեց՝ առաջարկելով հայաստանյան սահմանադրական բարեփոխումները կազմակերպել խելոքների նախընտրած ճանապարհով: Սահմանադրական փոփոխությունները չեն շրջանցել եւ ոչ մի պետության, առավել եւս նորանկախ, կամ ինչպես Արեւմուտքն է ձեւակերպում՝ անցումային ժողովրդավարության երկրները: Մարտի 29-ից ապրիլի 4-ը Վենետիկում տեղի է ունեցել «Ժողովրդավարություն իրավունքի միջոցով» եվրոպական հանձնաժողովի հերթական լիագումար նիստը, որի օրակարգում մի շարք պետությունների սահմանադրական զարգացումներն էին՝ Ուկրաինա, Մոլդովա, Խորվաթիա եւ Հայաստան: Գագիկ Հարությունյանը մասնակցել է այդ նիստին քվեարկության իրավունքով: Արդյունքում՝ արդեն կազմված է մեր սահմանադրական փոփոխությունների աջակցման հանձնաժողովը՝ բաղկացած սահմանադրական իրավունքի եվրոպական յոթ ազդեցիկ մասնագետներից՝ Իտալիայից, Հունաստանից, Գերմանիայից, Պորտուգալիայից, Ֆինլանդիայից ու Լատվիայից:

«Սահմանադրական փոփոխությունները պետք է կատարվեն չափազանց զգուշավոր՝ համակողմանի հիմնավորված, հիմքում ունենալով մի քանի սկզբունքների գերակայություն: Յուրաքանչյուր սահմանադրական փոփոխություն պետք է պատասխանի հետեւյալ հարցերին՝ որքանո՞վ է այն առնչվում մարդու իրավունքների առավել պաշտպանվածությանը, որքանո՞վ է բխում Մարդու իրավունքների եվրոպական համաձայնագրի դրույթներից եւ որքանո՞վ է նպաստում իշխանության տարբեր թեւերի տարանջատմանը եւ սկզբունքային լիազորությունների հավասարակշռմանը», այսպիսին է Եվրախորհրդի Վենետիկյան հանձնաժողովի դիրքորոշումը, որը Գագիկ Հարությունյանը համարում է վճռական, քանզի Հայաստանն այս տարի արդեն պատրաստվում է անդամ դառնալ եվրոպական հանրության, ուստի երկրի հիմնական օրենքի փոփոխության ամենաարդյունավետ ճանապարհը տանում է դեպի Եվրախորհուրդ: Առավել նպատակահարմար է Եվրախորհրդի հետ քննարկել եւ նրանց դավանած սկզբունքների հունով ուղղորդել սահմանադրական փոփոխությունները, քան Եվրախորհրդին փորձել կանգնեցնել կայացած փաստի առաջ:

Տես էջ 3

Մեղրին բանակցության առարկա չէ

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ԱՊՐԻԼ, ՄՆԱՐՔ: Հայաստանի տարածքը, այդ թվում նաեւ Մեղրին (Իրանին սահմանակից ՀՀ հարավային շրջանը), Հայաստանի եւ Ադրբեջանի ղեկավարների միջեւ բանակցությունների առարկա չէ: Այդ մասին հայտարարեց ՀՀ ԱԳՆ մամլո քարտուղար Արա Պապյանը՝ ի պատասխան այդ թեմայով հայ ժողովրդին ուղղված Բրիտանիայի խորհրդարանի Լորդերի պալատի փոխխոսնակ Քերոլայն Քոքսի՝ ինտերնետում տեղակայված բաց նամակի (տես «Ազգի» երեկվա համարը) հայտարարությունները մեկնաբանելու խնդրանքին:

Համանախագահները կհանդիպեն Վիեննայում

ԵՐԵՎԱՆ, 6 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ապրիլի 6-7-ին Վիեննայում նախատեսված է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահներ Քերի Քավանոյի (ԱՄՆ), Ժան-Ժակ Գայարդի (Ֆրանսիա) եւ Նիկոլայ Գրիբկովի (Ռուսաստան) հերթական հանդիպումը, որի ընթացքում նրանք իրենց հանդիպումների արդյունքները կներկայացնեն ԵԱՀԿ գործող նախագահ, Ավստրիայի արտաքին գործերի նախարար Բենիտա Ֆերերո-Վալդներին: Այս մասին «Նոյյան տապանին» հայտնեցին ԼՂՀ ԱԳՆ տեղեկատվական եւ վերլուծական վարչությունից: «Վիեննայում մեր հանդիպման նպատակը քաղաքական խորհրդակցությունների անցկացումն է», - հաղորդել է Նիկոլայ Գրիբկովը: Նրա կարծիքով, ներկա իրավիճակը ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման նոր առաջարկությունների նախապատրաստման անհրաժեշտություն չի ստեղծում: Այս հարցի, ինչպես նաեւ Մինսկի խմբի համանախագահների տարածաշրջան այցելելու ժամկետների մասին վերջնական որոշում կկայացվի Վիեննայում կայանալիք հանգամանալից բանակցություններից հետո:

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Տնտեսական համագործակցություն...

Սկիզբը էջ 1

Ռոբերտ Քոչարյանը տեղեկացրեց, որ Ռումինիայի նախագահի հետ քննարկել են նաեւ Հայաստանի քաղաքականությունը եվրոպական արտաքին քաղաքականության վերաբերյալ եւ այդ հարցում ակնկալում են Ռումինիայի աջակցությունը: «Մենք եվրախորհրդին անդամակցելու նախաշեմին ենք եւ կարեւոր է նաեւ Ռումինիայի աջակցությունն այս հարցում»: Բացի այդ, 2001 թ.-ից Ռումինիան նախագահելու է ԵԱՀԿ-ում, որը եւս շատ կարեւոր խնդիր է Հայաստանի համար, քանի որ Արցախի խնդրի կարգավորումն այսօր ընթանում է Մինսկի խմբի շրջանակում:

ՀՀ նախագահը, սակայն, այս բոլոր հարցերից ավելի կարեւորում էր տնտեսական համագործակցության հաստատումը. «Մեր հարաբերություններում թիվ մեկ խնդիրը տնտեսական հարաբերությունների զարգացումն է, եւ այդ ուղղությամբ գործնական աշխատանք պետք է կատարենք»:

Մասնավորապես նախատեսվում է համատեղ նիստ հրավիրել Բուխարեստում, մտածել հարցին իրավական լուծումներ տալու մասին: Նշվեց, որ Ռումինիան վերջին ժամանակներում բավականաչափ զարգացրել է ցամաքային եւ երկաթուղային փոխադրումները, ՏՐԱՍԵԿԱ ծրագրի շրջանակում բարելավվել են մայրուղիները, եւ ամեն մի երկիր փորձում է մասնակից դառնալ ծրագրին: Հայաստանի նախագահնափսոսանք հայտնեց, որ մասնավորապես մեր հանրապետությունը կոնֆլիկտի պատճառով դուրս է մղվել ծրագրից: «Կարծում եմ, շատ բնական է, որ մեր մասնակցությունն այսօր ինչ-որ տեղ մի քիչ սահմանափակ է, կոնֆլիկտի պատճառով Հայաստանը մասամբ է տարանցիկ երկիր՝ երկաթուղու փակ լինելու հետ կապված»: Միաժամանակ վստահեցրեց, որ լրջորեն զբաղվելու դեպքում տարանցիկ լուրջ երկիր կարող ենք դառնալ, որովհետեւ Իրանը իր շատ մեծ շուկայով, իր հնարավորություններով միանգամից միանալու է այս մեծ ծրագրին:

Պրն Կոնստանտինեսկուն ավելացրեց, որ հայկական կողմի հետ պայմանավորվածության համաձայն, փոխադարձաբար կհեշտացնեն առեւտրափոխադրումները եւ կքաջալերեն գործարար շրջանակին՝ ակտիվություն դրսեւորելու Հայաստանի եւ Արեւմտյան Եվրոպայի միջեւ կապերի տեսանկյունից: Ռումինիայի նախագահը հայտնեց, որ գործարար շրջանակներում նկատելի է տեղեկացվածության պակասը, եւ ռումինահայ միությանը կոչ արեց, որ նրանք զարգացնեն երկու երկրների միջեւ ստեղծված փոխհարաբերությունները:

Օրվա երկրորդ կեսին ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը Ռումինիայի խորհրդարանի սենատոր Վարուժան Ոսկանյանի եւ խորհրդարանի պատգամավոր Վարուժան Փամբուկյանի ուղեկցությամբ այցելեց Ռումինիայի խորհրդարան: Նախագահը բարեկամական զրույց ունեցավ Ռումինիայի Սենատի եւ Պատգամավորական պալատի նախագահների հետ: Պատգամավորական պալատ այցելությունը հյուրընկալ երկրի կողմից դասվում է նաեւ տեսարժան վայրերի ծանոթության շարքին:

Ռումինիայի Պատգամավորական պալատը, որն ամենաթանկարժեք կառույցն է աշխարհում, իր մեծությամբ զիջում է միայն Պենտագոնին: 80-ական թթ. երկրի նախկին ղեկավար Չաուշեսկուի կողմից կառուցված այս շինությունը ժամանակին նստավայր է ծառայել նրա համար: Սպիտակ մարմարե այս կառույցը 11 հարկ ունի եւ երկու 9 մետրանոց ներքնահարկեր, 50 դահլիճ, 2000 աշխատասենյակ, որտեղ գործում են ավելի քան 700 գրասենյակներ: Պալատի սրահներից մեկում դրված էր հայազգի Յուանա Քասարջյանի «Հաղթանակ» պղնձաձույլ քանդակը, որն այստեղ էր տեղափոխվել արվեստի ազգային թանգարանից:

Նախագահի պաշտոնական այցի առաջին օրն ավարտվեց Ռումինիայի նախագահ Էմիլ Կոնստանտինեսկուի ու նրա տիկնոջ կողմից տրված պաշտոնական ճաշկերույթով՝ Հայաստանի նախագահի ու նրա տիկնոջ պատվին:

ՀՀ նախագահը Ռումինիա կատարած իր պաշտոնական այցի երկրորդ օրն այցելեց ՀՀ դեսպանատուն, այնուհետեւ օրվա առաջին կեսը նվիրեց տեղի հայ համայնքի հետ ծանոթությանը: Ինչպես բոլոր գաղթօջախներում, այն սկսվեց հայկական եկեղեցուց՝ Բուլղարիայի եւ Ռումինիայի թեմի առաջնորդարանից, որտեղ նախագահին դիմավորելու էր եկել հայ համայնքը: Եկեղեցու հարեւանությամբ են գտնվում կիրակնօրյա հայկական դպրոցը եւ Ռումինիայի Հայոց միությունը, որը հայության հավաքատեղին է: Նախագահի ու նրա տիկնոջ այցը ողջունեց Ռումինիայի եւ Բուլղարիայի հայոց թեմի առաջնորդ Տիրայր արք. Մարտիկյանը: Սրբազան հայրը պատվիրակությանը ծանոթացրեց ռումինահայ գաղութի կենսագրությանը. ամենահին ու ամենաերկարակյաց գաղութներից մեկն է, որը 2001 թ. նշելու է իր հիմնադրման 600-ամյակը: «Ռումինահայ գաղութը գոյատեւեց այն պարզ պատճառով, որ առանձին զգաց իրեն եւ համառություն՝ կառչած մնալու իր պապենական ավանդին եւ հավատի տաճարներին: Մենք աշխարհին սովորեցրել ենք ոչ թե հաղթել (մենք ավելի շատ պարտված ենք, քան հաղթած), այլ աշխարհին սովորեցրել ենք գերագույն դասը՝ դիմանալու դասը», հայտնեց Տիրայր արքեպիսկոպոսը: Նա հիշեցրեց, որ ռումինահայ գաղութը «մայր հայրենիքին եւ եկեղեցուն մեծագույն ընծա տվեց»՝ Ամենայն հայոց Վազգեն կաթողիկոսին: Նշեց նաեւ, որ Վազգեն կաթողիկոսը տասնյակ տարիներ առաջնորդ է եղել հենց այս տաճարում, որը կառուցել են 1915 թ. ցեղասպանությունից մազապուրծ Ռումինիա հասած հայերը: «Այս տաճարը գերագույն ապաստանն էր քրիստոնյա աշխարհին եւ քաղաքակիրթ եվրոպային, որը ռումինահայությունը կառուցեց իբրեւ անառիկ բերդ ու ամրոց»: Այնուհետեւ Ռոբերտ Քոչարյանին նա հայտնեց. «Ուր որ հայոց նախագահն է, այնտեղ մեր հայրենիքն է»:

Իր ողջույնը հղելով տեղի հայությանը, Ռոբերտ Քոչարյանը հայտնեց, որ այցելությունների ընթացքում պարտադիր է տեղի հայերին հանդիպելը: «Հայոց սփյուռքը մեր դժվարին պատմության հետեւանքն է, բայց մեծ հարստություն է, որը մեծ ներուժ ունի եւ հնարավորություն»: Հայաստանի նախագահը հայ համայնքին ծանոթացրեց Ռումինիա կատարած այցի նպատակներին. «Առաջին հերթին խորացնել երկկողմ հարաբերությունները եւ կոնկրետ բովանդակություն հաղորդել քաղաքական շփումների ընթացքում ձեւավորված փոխհարաբերություններին: Մենք կարող ենք կայուն գործընկեր լինել Ռումինիայի համար»:

ՀՀ նախագահն ու տիկինը հետեւում են Տիրայր արք. Մարտիկյանի բացատրություններին:

Աստվածաշնչյան պատմության համաձայն Աստված երկրի հողից արարեց Ադամին՝ իր «պատկերով ու նմանությամբ», կյանքի շունչ հաղորդեց նրան, ապա նրա մի կողոսկրից ստեղծեց կնոջը՝ Եվային: Վերջինս, խաբվելով օձից, կերավ եւ Ադամին տվեց ուտելու արգելված պտուղը, որի պատճառով նրանք արտաքսվեցին դրախտից...

Կինը՝ կողոսկրի՞ց, թե՞ կյանքի ընչից

Աստվածաշնչում հաղորդվում է, որ հրեաների նախնիները նախապես բնակվել են Հարավային Միջագետքի Ուր քաղաքում, ուստիեւ, միանգամայն տրամաբանորեն, Հին կտակարանի առավել հին սյուժեների ակունքները կամ դրանց զուգահեռները պետք է փնտրել Հնագույն Միջագետքում:

Դեռեւս 1872 թ. այդ ուղղությամբ ստացվեց առաջին մեծ արդյունքը. հայտնաբերվեց եւ վերծանվեց բաբելոնյան «Գիլգամեշ» էպոսի մասը կազմող ջրհեղեղի պատմությունը, որը բոլոր մանրամասներով զուգադրելի է աստվածաշնչյանի հետ: Հետագա ուսումնասիրությունները բերեցին ավելի մեծ անակնկալներ: Հնագույն միջագետքյան բնագրերում հայտնաբերվեցին Հին կտակարանի բազմաթիվ սյուժեների նախօրինակները, որոնցից են, օրինակ, մարդու արարումը կավից եւ նրան կյանքի շունչ հաղորդվելը, նրա աստվածային կերպարանք ունենալը եւ այլն: (Ընդ որում, մարդու արարումը, ինչպես Աստվածաշնչի, այնպես էլ վաղ միջագետքյան բնագրերի համաձայն տեղի է ունենում Հայկական լեռնաշխարհում. այդ եւ հարակից բազմաթիվ հարցերին անդրադարձել ենք «Սրբազան լեռնաշխարհը. Հայաստանը Առաջավոր Ասիայի հնագույն հոգեւոր ընկալումներում» գրքում):

Որոշ սյուժեների միջագետքյան նախօրինակները մեզ չեն հասել, բայց դրանց գոյությունը Միջագետքում կարող է հիմնավորվել այլ փաստերով: Օրինակ, առաջին մարդկանց մեղսագործության տեսարանը գտնում ենք միջագետքյան մի կնքադրոշմի վրա, որի կենտրոնում պտուղներով ծառն է, աջ ու ձախ կողմերում՝ տղամարդ եւ կին, իսկ կնոջ ետեւում եւ գլխավերեւում՝ օձը: Կնքադրոշմը թվագրվում է Ք. ա. 3-րդ հազարամյակով (Հին Կտակարանի գրառումից բազում դարեր առաջ) եւ ներկայումս պահվում է Լոնդոնի Բրիտանական թանգարանում:

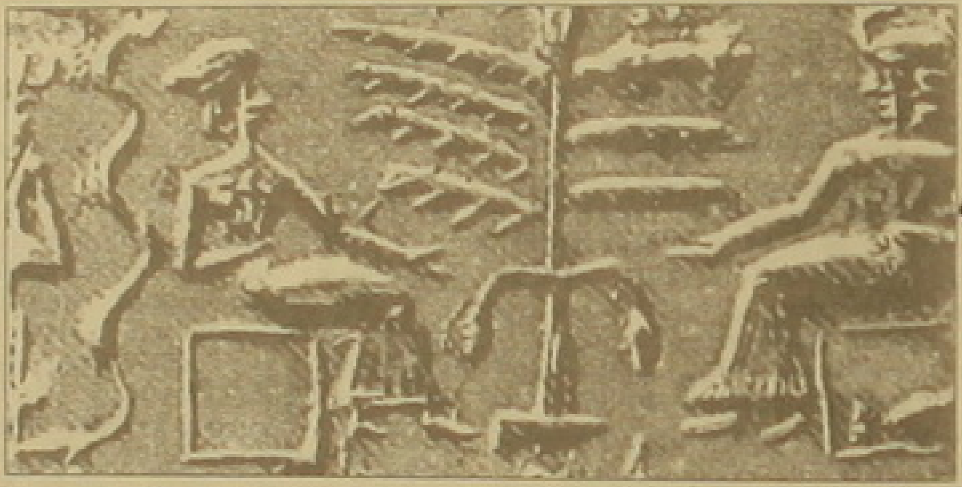

Միջագետքյան հնագույն բնագրերի ուսումնասիրությունը հաճախ բացում է հետեւյալ պատկերը: Հարավային Միջագետքի մեզ հայտնի հնագույն ժողովրդի՝ շումերների գիրն ու գրականությունը Ք. ա. 3-րդ հազարամյակի 2-րդ կեսին եւ 2-րդ հազարամյակում փոխառվեց եւ յուրովի զարգացվեց սեմական ժողովուրդների կողմից, որոնցից էին նաեւ հրեաները: Այդ իսկ պատճառով սեմական բազմաթիվ գրական հուշարձանների եւ առանձին (այդ թվում՝ Հին Կտակարանի մի շարք) սյուժեների ակունքներն ու նախօրինակները գտնում ենք շումերական միջավայրում:

Մարդու՝ կավից ստեղծվելու, աստվածային կերպարանք ունենալու եւ մեղսագործության սյուժեների առկայությունը հնագույն Միջագետքում մղում են մտածելու, որ դրանց կողքին եղել է նաեւ կնոջ ստեղծման մասին պատմություն՝ աստվածաշնչյանի նախօրինակը, որը մեզ չի հասել (ինչպես մեղսագործության մասին պատումը): Շումերական նախօրինակ-բնագրի առկայության հավանականությունը արեւելագիտության մեջ ծնունդ է տվել մի տեսակետի, որը նախ հայտնվել է ֆրանսիացի սեպագրագետ Շեյլի, իսկ շուրջ երեսուն տարի անց (1945 թ. նրանից անկախ) ամերիկյան շումերագետ Քրամերի կողմից: Բանն այն է, որ շումերերենում կող («տի») բառը նշանակել է նաեւ նետ եւ կյանք: Սեմական միջավայրում այդ բառը փոխառվել է միայն կող իմաստով: Ուստի միանգամայն հնարավոր է, որ նախնական շումերական պատմությունը ունենար հետեւյալ տեսքը. նախ արարվեց տղամարդը՝ Աստծո պատկերով, նրան հաղորդվեց կյանքի շունչ, ապա նրա կյանքի (կյանքի ընչի, հոգու) մի մասից ստեղծվեց կինը: Անցնելով սեմական միջավայր, «տի»-բառի նշյալ փոխառության հետեւանքով պատմության մեջ կյանքի ընչի (հոգու) մի մասը պետք է վերածվեր կողի մի մասի՝ կողոսկրերից մեկի, ինչպես որ գտնում ենք Աստվածաշնչում:

Մեկ անգամ եւս նշենք, որ միջագետքյան նման բնագիր առայժմ գտնված չէ, եւ այս շատ հավանական տեսակետը առաջ է քաշվել ու լայն տարածում գտել գիտական շրջանակներում տեսական վերակազմությունների շնորհիվ: Կգտնվի՞ այդպիսի բնագիր, թե՞ ոչ, ցույց կտա ժամանակը...

Հ.Գ.- Մենք այս հրապարակումով ցանկացանք հայ ընթերցողին ծանոթացնել ուշագրավ այս մեկնությանը եւ, դա անելով ապրիլի 7-ին, շնորհավորել կանանց ու աղջիկներին գարնանային գեղեցիկ տոնի առթիվ, մաղթել, որ նրանք, անկախ ամեն ինչից, հնարավորինս զերծ լինեն «կողային» բարդույթներից եւ մոտիկ՝ տղամարդուց սկզբնավորվող իրենց հոգեւոր ակունքներին...

ԱՐՏԱԿ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Կստեղծվի՞ կառավարությանը կից արդյունաբերության մասնագետների խորհուրդ

Հաղորդել ենք նախապես, որ դեկտեմբեր եւ հունվար ամիսներին, երկու անգամ, **«Ազգը»** կազմակերպել էր արդյունաբերական եւ գիտատեխնիկական ոլորտի մտավորականների «կլոր սեղան»՝ մասնակցությամբ մի շարք գործող ձեռնարկությունների ներկայացուցիչների: Հիշյալ հավաքների արդյունքում, ուր քննարկվել էին Հայաստանում արդյունաբերության առաջնահերթությունների հարցը, մեր թերթի փետրվարի 25-ի համարում հրապարակվեց հանրապետության ղեկավարության՝ նախագահին, ԱԺ նախագահին ու վարչապետին ուղղված բաց նամակ՝ «Առաջարկում են արդյունաբերական եւ գիտատեխնիկական ոլորտի մտավորականները» խորագրով: Երեկ տեղեկացանք, որ ԱԺ նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի կողմից գրավոր պատասխան է ստացել բաց նամակի հեղինակ եւ «կլոր սեղանի» գլխավոր զեկուցող դոկտոր, պրոֆ. Ժ. Միրզաբեկյանը: Հիշյալ բաց նամակն ուշադրության է արժանացել նաեւ կառավարության համապատասխան օղակներում, որտեղ մտադրություն կա մոտակա ժամանակներում ստեղծել կառավարությանը կից արդյունաբերական մասնագետների խորհուրդ, զուտ խորհրդատվական մի մարմին, որի խորհուրդներն ու առաջարկները, մեր կարծիքով, խիստ արժեքավոր կլինեն ազգային արդյունաբերության զարգացման տեսակետից:

Հայտարարություն

Երեւանի պետական համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետի հայոց լեզվի եւ գրականության բաժնի 1970 թ. շրջանավարտների հավաքը տեղի կունենա 2000 թ. հուլիսի 1-ին, շաբաթ օրը:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 46-33-97:

ԿԱԶՄԿՈՄԻՏԵ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 9 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային ցանցը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

հրատապ

Մուրացիկները «զավթել» են Երեւանի փողոցները

«Ես քեզ հենց հիմա աշխատանք եմ տալիս, բայց էլ փող մի մուրա՝ վեր կաց գնանք»: Մի անգամ ականատես եղա, թե գործարարի ինքնավստահ տեսքով տղամարդն ինչպես դիմեց իրեն ձեռք պարզած մուրացիկին: Մուրացիկը շրջվեց ու հեռացավ:

Շարքային քաղաքացիներին քիչ են հետաքրքրում թվերն ու պաշտոնական հաղորդագրությունները: Եվ իրոք. ո՞ւմ են դրանք պետք, երբ կենսամակարդակով եւ շրջակա իրականության պատկերով ամեն ինչն ասվում է:

Ինչ-որ եզրակացության հանգո՞ւմ ենք Երեւանի փողոցներում այսպիսի մեծ քանակությամբ մուրացկանների հանդիպելով: Շարքային քաղաքացիները, անշուշտ, իրենց եզրակացություններն անում են, եւ առօրյա խոսակցություններում հաճախ կարելի է լսել, որ երկրի սոցիալ-տնտեսական վիճակի մասին ենթադրում են մուրացկանների քանակությունից դատելով: Իրոք, մուրացկաններն ու չքավորները հասարակության ազդակն են՝ երկրում աղքատության չափն ու պատկերը մարմնավորողը: Անգամ առանձնահատուկ դիտողականությամբ չօժտված անցորդներն անմիջապես կարձանագրեն, որ փողոցներում ողորմություն խնդրողների թիվը տագնապալից չափերի է հասել, մուրացկաններն ամեն քայլափոխի են: Մի քանի մետրը մեկ՝ պարզված ձեռք, պատի տակ կուչ եկած մուրացիկ, թափառաշրջիկ երեխաներ: Մուրացկանների մեծ մասին այլեւս չի «հրապուրում» նստակյաց դրամահավաքությունը, նրանք արդեն անցորդների մեջ են, միալար խոսում, մի մարդուց մյուսին «կպչում»:

Երբեմն հացի փող են խնդրում, երբեմն՝ ուղեվարձի, երբեմն հիշատակում հիվանդ երեխային, երբեմն պարզապես խնդրում են... Նրանցից քանի՞սն է կեղծում իր չքավորությունը, քանի՞սն է դրամ շորթելու հեշտ ճանապարհ գտել, քանի՞սն է իրապես կարիքավոր, երբեք չես պարզի:

Սակայն մուրացիկների յուրատեսակ «անմեղության կանխավարկածը» դեռեւս չի նշանակում, թե պետական կառույցները երեւույթը մեղմելու ոչ մի միջոց չպիտի ձեռք առնեն: Մուրողների զգալի մասն, ի դեպ, միջին տարիքի է եւ գոնե արտաքուստ թվում է լիովին աշխատունակ: Եվ, այնուամենայնիվ, կասկածում ես, որ նրանց մուրալու պատճառը միայն գործազրկությունն է, նրանցից շատերն, ըստ ամենայնի, պարզապես չեն ցանկանում աշխատել:

Փողոցային առեւտրին արգելք է դրված, սակայն այդպես էլ որեւէ միջոցառում չձեռնարկվեց Հայաստանում մուրացիկության «համաճարակի» դեմ: Թերեւս մուրացիկության երեւույթի դեմ պայքարի բոլոր եղանակնե՞րը չէ, որ սպառված են: Ասենք, հարցը միայն հիշյալ երեւույթը չէ եւ երբեմն աղբամանների շուրջ վխտացող փուրացիկներն ու անտունները չեն. պարզապես որեւէ մեկից փող խնդրելը մարդկանց համար ասես չափազանց հեշտ է դարձել, այդ քայլից այլեւս չեն խորշում:

Ոչ վաղեմի տվյալներով՝ բնակչության չքավոր խավի 28 տոկոսը կանայք են, 27-ը՝ տղամարդիկ: Տոկոսային նույն թիվն է ներկայացնում աղքատության ցուցանիշը: Ընդ որում, երբ վերջնահաշվարկով դասենք, կանանց շրջանում աղքատությունն ավելի մեծ թիվ է կազմում, քան տղամարդկանց: Անզեն աչքով արված դիտարկումն էլ փաստում է, որ մուրացիկների զգալի մասը տարեց կանայք են:

Վերջիններիս հետ թվով կարող են համեմատվել միայն երեխաները (անչափահասներն, ի դեպ, շատ էլ հաճախ չեն աչքի ընկնում): Անմիջապես տարբերակվում է, թե երբ է երեխան փող մուրում հենց այնպես, ծնողից գաղտնի, եւ երբ՝ ծնողի կամ որեւէ մեծահասակի հանձնարարությամբ: Առաջինը երեխաներին «մատնում» են նախ արտաքինն ու հագուստը. նրանք ոչնչով աչքի չեն զարնում, իսկ անցորդներին մոտենալիս չափազանց զգուշավոր են, երկչոտ եւ մերժվելու դեպքում արագ «անհետանում» են: Երկրորդ տեսակն ավելի աղմկոտ է, համարձակ ու կպչուն. դրանք վախենալու եւ կորցնելու ոչինչ չունեցող երեխաներ են, որոնք երբեմն ընկերովի էլ են մուրում:

Մուրացկանների հանապազօրյա «եկամուտը» դժվար է պարզել. նախ՝ խուսափում են պատասխանելուց, հետո՝ միտումնավոր ցածր թիվ են հայտնում: Ի վերջո, սակայն, կարող ենք եզրակացնել, որ մուրացկանների թվում էլ կան «հարուստներ» եւ «աղքատներ», որոնցից առաջինների օրվա շահույթը մի քանի հազար դրամից պակաս չէ, մյուսներինը՝ մի քանի հարյուրի էլ չի հասնում: Պարզ է միայն հետեւյալը. մուրացիկների շարքերն օրըստօրե համալրվում են, ինչը նշանակում է, որ թվացյալ բարեկեցիկ տեսքով անցորդներն էլ իրականում տնտեսապես փայլուն վիճակում չեն: Եվ քանի դեռ մուրացիկների թիվը չի գերազանցել սովորական անցորդների քանակը, այս երեւույթի դեմ պիտի միջոցներ կիրառվեն: Ոչ պատժիչ (քանզի աղքատության համար չեն պատժում), այլ՝ արդյունավետ:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

ԵՂԾ ԱՂԱՆԴՈՒԹ

Աղանդավորները «հոգում» են ուսանողների համար

Հասարակության գլխին պատուհաս դարձած աղանդավորները հաստատ ու աներեր քայլերով մտնում են կրթական համակարգ: Եվ մինչ պաշտոնյա այրերը երկմտանքով կորոշեն դպրոցներում քրիստոնեական համակարգված կրթություն դասավանդել-չդասավանդելու հարցը՝ աղանդավորներն իրենց գայլի ախորժակով ներգրավում են իրենց շարքերը բազում աշակերտների եւ ուսանողների: Իհարկե, «լավ տեղից» են բռնացրել հիմնահատակ քանդելու համար, եւ ընտրված ուղղությունը միանգամայն հասկանալի է, քանզի նրանք են մեր վաղվա ապագան: Աշակերտի դեպքում, կարծես թե, ամեն ինչ պարզ է. դեռեւս չձեւավորված անհատի վրա աղանդավոր ծնողի եւ «քրիստոնեական» գունազարդ գրքերի մեծ ազդեցությունը կա: Սակայն, ուսանողի՝ արդեն լիովին գիտակից անհատի դեպքում տգիտությունը չէ չարիք ծնողը: Ուրեմն ինչո՞ւ, ի՞նչն է պատճառը, որ բարձրագույն կրթություն ստացողը համալրում է դրանց բանակը: Այստեղ, ահա, վրա է հասնում ավելի զորեղ միջոց՝ սոցիալական չարաբաստիկ այս վիճակը, որն արատավոր երեւույթների ծնողն ու սնողն է: Իսկ այսպիսի պայմաններում երիտասարդներին գայթակղելն ավելի հեշտ է դառնում: Եթե բուհում սովորողը չի կարողանում վճարել ուսման վարձը, ավելի զորեղ միջոց չկա, քան վճարելով այդ վարձը՝ ներգրավել նրան աղանդավորական շարժման մեջ: Դրա վառ օրինակը ԵՊՀ միջազգային հարաբերությունների ֆակուլտետի երրորդ կուրսի մի ուսանող է, որը միաժամանակ եւ՛ մորմոնների, եւ՛ խարիզմատների խմբակցության անդամ է (առաջինն էլ վճարում է նրա վարձը, սակայն, «գաղափարապես» խարիզմատներին է հարում): Կան նաեւ աղանդավորական խմբակցություններ, որոնք երիտասարդներին ներքաշելու համար բացի ֆինանսական օժանդակությունից, իրենց հավաքների ժամանակ հոգեւոր երաժշտության փոխարեն եվրոպական ռիթմիկ երաժշտություն են հիշեցնում, իսկ աղոթքի փոխարեն ինչ-որ բնածայնական հնչյուններ արձակում, կամ էլ չգիտես արաբերեն, թե այլ լեզվով բառեր արտասանում: Այս աղանդների ներկայացուցիչներ կան պետհամալսարանի եւ ռոմանագերմանական եւ արեւելագիտության ֆակուլտետներում:

Այս երեւույթը կանխելու համար ԵՊՀ բանասիրական ֆակուլտետի ուսանող Տարոն Առաքելյանի ջանքերով ստեղծվել է «Լույս որդիներ» քրիստոնեական-դաստիարակչական ուսանողական ակումբը: Ակումբականների առաջին քայլը Շահե արք. Աճեմյանի հետ հանդիպման կազմակերպումն էր ուսանողության հետ: Դասախոսությունները, ինչպես ասաց կազմակերպիչը, շարունակական են լինելու եւ դրանց թեմաների մեկնությունն՝ ավելի մատչելի: Ակումբի նպատակը ոչ միայն պետհամալսարանի ուսանողների հետ հանդիպումներ կազմակերպելն է թեմակալ տարբեր առաջնորդների հետ, այլեւ մյուս պետական եւ ոչ պետական բուհերն ընդգրկելը: «Լույս որդիների» նպատակակետն, ի վերջո, քրիստոնեական ճշմարիտ գիտելիքներ հաղորդելն է, որպեսզի Եհովայի վկաները, մորմոնները, խարիզմատներն ու այլ աղանդավորական խմբակցություններն Աստվածաշնչից վերցված իրենց պետքական մի քանի նախադասության աղավաղմամբ չշեղեն ուսանողներին եւ հայ մարդուն ընդհանրապես, որպեսզի չկրկնվի «Ռավվի» համալսարանի դեպքը, ուր արձանագրվեց աղանդավորների զանգվածային առկայություն եւ ոչ աղանդավոր ուսանողների վտարում:

Ուսանողների նախաձեռնությունը ողջունելի է, եւ հուսանք, որ կտա իր ցանկալի արդյունքները: Սակայն, ցավալի է, որ հասարակությունը կբուժվի միայն, երբ կբարելավվեն պայմանները, երբ ուսանողն ինքը կարողանա իր աշխատանքով վճարել ուսման վարձը, այլ ոչ թե անծանոթ բարերարի, այս դեպքում՝ աղանդավորի օժանդակությամբ:

ՍՈՆԱ ՔՈՉԱՐՅԱՆ

ԼՂՀ-ում նախապատրաստվում են խորհրդարանական ընտրություններին

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 6 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ամռանը ԼՂՀ-ում կայանալիք խորհրդարանական ընտրությունների նախապատրաստման եւ անցկացման հարցերին էր նվիրված օրերս ԼՂՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում կայացած խորհրդակցությունը, որին մասնակցում էին նաեւ շրջանային վարչակազմերի ղեկավարները: Խորհրդակցության մասնակիցները հանգամանորեն ծանոթացել են ս. թ. մարտի 15-ին ընդունված «ԼՂՀ Ազգային ժողովի պատգամավորների ընտրությունների մասին» նոր օրենքի դրույթներին: Քննարկվել են քաղաքային, շրջանային եւ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների եւ նրանց նյութական ապահովության, ընտրություններին միջազգային եւ տեղական դիտորդների մասնակցության, ինչպես նաեւ զինծառայողների քվեարկության կարգին վերաբերող հարցեր: Ընդգծվել է հանրապետությունում գործող կուսակցությունների ներկայացուցիչներին ընտրական հանձնաժողովներում ընդգրկելու, նախընտրական արշավում բոլոր մասնակիցների համար հավասար պայմաններ ապահովելու կարեւորությունը: Խորհրդարանական ընտրությունները ԼՂՀ-ում կանցկացվեն մեծամասնական սկզբունքով: Ընտրատարածքների քանակը կմնա նախկինը՝ 33: Ընտրությունների ժամկետը խորհրդարանի կողմից դեռեւս հաստատված չէ:

Եթե հակասությունները չեն լուծվում Սահմանադրությամբ, ապա ծնվում են ...

Սկիզբը էջ 1

Չերծ պահել Սահմանադրությունը պատեհապաշտ քաղաքական նկրտումներից

Սահմանադրության փոփոխությունը առանձին երկրի խնդիր չէ, եվրոպական հանրությունը ձեւակերպել է միասնական սկզբունքներ: Վենետիկյան հանձնաժողովը հորդորել է Հայաստանի իշխանությանը եւ քաղաքական ուժերին զերծ մնալ պատեհապաշտ քաղաքական խնդիրների լուծումը սահմանադրական դաշտ տեղափոխելուց: Գագիկ Հարությունյանը հայտնեց, որ ինքն արդեն հանդիպել է ՀՀ նախագահի, վարչապետի եւ ԱԺ խոսնակի հետ, որոշվել է ամենից առաջ ԵԽ Վենետիկյան հանձնաժողովի աջակցման խմբի հետ մշակել սահմանադրական բարեփոխումների հայեցակարգը, որի հիման վրա կձեւավորվի արդեն կոնկրետ սահմանադրական հոդվածների փաթեթը: Այսօր ընթանում է սահմանադրական փոփոխությունների կազմակերպման փուլը, հայեցակարգը կքննարկվի ապրիլի 25-26-ը Ստրասբուրգում կայանալիք Հայաստանի սահմանադրական բարեփոխումներին աջակցող ենթահանձնաժողովի նիստում: Գագիկ Հարությունյանը համոզված էր, որ աշխատանքի այս փուլում Հայաստանի կողմից առավել արդյունավետ կլինի ընտրել հինգ մասնակցի: Առայժմ այդ հինգից որոշված են միայն երկուսը՝ ՍԴ նախագահ Գագիկ Հարությունյանը, ԱԺ իրավական ծառայության ղեկավար, պրոֆեսոր Վլադիմիր Նազարյանը, որին խորհրդարանը պաշտոնապես նշանակել է սահմանադրական փոփոխությունների հանձնաժողովի ներկայացուցիչ: Ավելի ուշ, Վենետիկյան հանձնաժողովի սահմանադրագետները կժամանեն Հայաստան՝ տեղում հանդիպելով տարբեր քաղաքական ուժերի հետ: Գագիկ Հարությունյանի կանխատեսմամբ, անհրաժեշտ է մոտավորապես վեց ամիս՝ քննարկելու ՀՀ Սահմանադրության բարեփոխումների հայեցակարգը եւ կոնկրետ լրացումները. «Խուսափենք սահմանադրական փոփոխությունները խիստ միակողմանի ընթացքի մեջ դնելուց: Վենետիկյան հանձնաժողովի մասնակցությունը երաշխիք կհանդիսանա մեր սահմանադրության արդյունավետ բարեփոխման»: Նշենք, որ ԱԺ-ն առաջինն է դիմել ԵԽ-ին՝ ակնկալելով վերջինիս խորհրդատվական օգնությունը: Այսինքն՝ խոսք չի կարող լինել հակառակ հայաստանյան իշխանության եւ քաղաքական ուժերի՝ եվրոպական սահմանադրագետների մեր ներքին խնդիրներին մասնակցելու մասին:

Երբ նախագահը չունի կայուն խորհրդարանական մեծամասնություն

«Կիսանախագահական սահմանադրությունը նույնն է, ինչ կիսախորհրդարանականը, երբ հանրապետության նախագահն ունի կայուն խորհրդարանական մեծամասնություն, նա լրիվ իրացնում է քաղաքական պատասխանատվությունը եւ սահմանադրական լիազորություններն ամբողջությամբ, բայց երբ նա չունի խորհրդարանական մեծամասնություն, ապա սահմանադրական երաշխիքները չեն գործում, եւ համակարգը դառնում է անդամալույծ», իրավացիորեն արձանագրեց Գագիկ Հարությունյանը: Թղթի վրա ամրագրված իրավունքները փաստացի կարող են իրացվել, երբ առկա է դրանց քաղաքական երաշխիքը: Խորհրդարանը, Գագիկ Հարությունյանի համոզմամբ, պետք է լինի ոչ միայն պատվերով օրենսդրական քաղաքականություն իրականացնող մարմին, այլ ռեալ օրենսդրական քաղաքականությունն իրականացնող կառույց, եւ ԱԺ-ն պետք է անկախ լինի՝ մշակելու սահմանադրական օրենքներ: Հայաստանի խորհրդարանը, ցավոք, չի օգտվում սահմանադրական օրենքներ ընդունելու հնարավորությունից, օրենքներ, որոնք կընդունվեն որակյալ մեծամասնության կողմից եւ կլրացնեն Սահմանադրությունը: Պետք է բարձրացնել ԱԺ-ի դերը:

Սատանան թաքնված է մանրամասներում, Գագիկ Հարությունյանը պնդեց, որ այս հարցում պետք չէ շտապել. «Օրենքի հիմքում քաղաքական կոնսենսուսն է, եւ ոչ թե արդարադատության պահպանումը»: «Ազգի» հարցին, թե սահմանադրական փոփոխությունները ո՞ր ոլորտներն ամենից առաջ կշոշափեն, Գագիկ Հարությունյանը, ելնելով Ռոբերտ Քոչարյանի, Արամ Սարգսյանի եւ քաղաքական առաջատար գործիչների հետ իր քննարկումներից, նշեց. 1) մարդու իրավունքների պաշտպանություն, 2) դատական իշխանության իրական անկախության ապահովում, 3) գործադիր իշխանության տարբեր թեւերի եւ օրենսդիր իշխանության լիազորությունների տարանջատում եւ հակակշիռների ամրակայում, 4) տեղական ինքնակառավարման եւ տարածքային կառավարման համակարգեր: Հարցերի հարցը, մեր համոզմամբ, հետեւյալն է՝ հնարավո՞ր է արդյոք Հայաստանի կիսանախագահական սահմանադրությունն ավելի խորհրդարանական դարձնել, այսինքն՝ վարչապետի, կառավարության անդամների նշանակմանը, դատական եւ իրավապահ ատյանների ղեկավարների ընտրությանը նախագահի հետ զուգընթաց խորհրդարանի ներգրավում: Գագիկ Հարությունյանն անկեղծ էր. «Դեռեւս չեմ կարող ասել», սակայն նա մատնանշեց կիսանախագահական սահմանադրություն ունեցող տարբեր պետությունների փորձը, ուր խորհրդարանին հնարավորություն է տրված անվստահություն հայտնել ոչ միայն կառավարությանն ամբողջությամբ, այլ նրա առանձին անդամներին, ինչպես նաեւ գործադիր եւ դատական մարմինների ղեկավարների ընտրության ու նշանակման ընթացակարգում տալ խորհրդարանի համաձայնության քվե:

Սահմանադրական փոփոխությունները չպետք է դառնան մոդայիկ պաստառներ, դրանք միտված չեն լուծելու օրվա քաղաքական խնդիրը: Սահմանադրության փոփոխությունը պետք է հանգեցնի գործուն համակարգի ստեղծման: Համակարգային բարեփոխումը կապահովի Սահմանադրության կայունությունը, բայց միեւնույն է, բոլոր խնդիրների լուծումը պետք չէ տեսնել սահմանադրության մեջ: Սահմանադրությունից բացի՝ աշխարհում գործում են սահմանադրական օրենքներ, եւ Հայաստանի ԱԺ-ն եւս պետք է գնա այս ճանապարհով: Հատվածական լուծումներով կարգավորել հայաստանյան ճգնաժամն՝ անհնար է: Անհրաժեշտ են համակարգված լուծումներ: Եվ Գագիկ Հարությունյանը կոչ արեց ստեղծել աշխատանքային արդյունավետ խումբ, ուր մասնագետները եւ քաղաքական դեմքերը կհաղթահարեն անձնական հավակնությունները, եւ նոր հանձնաժողովը չեն դիտարկի իբրեւ երեւալու ավելորդ հնարավորություն: Առանց թմբկահարելու գործենք՝ խուսափելով պետական համակարգի անդամալույծ դառնալուց, ինչի ականատեսը եղանք 97-ի փետրվարին, 99-ի հոկտեմբերի 27-ից հետո...

Մեր կյանքից

Մինչ դատական ատյաններում ծեծվում էր Վանո Սիրադեղյանին կալանել-չկալանելու հարցը, ռադիկալ-լիբերալիզմի ջատագովները ձեռքերը ծալած չէին նստում: Կոնկրետ Կարապետ Ռուբինյանը կամ ասենք, Շահեն Պետրոսյանը մտահոգ են զարնանամուտից ամառնամուտ ընկած ժամանակաշրջանում բացի «պատլավոկից» ու այլ հանգստահանգրվաններից, «Արմատի» արմատականների համար մի նոր գողտրիկ անկյուն ստեղծելու հիմնահարցով: Այդ տեղը ընտրված է Կորյունի եւ Տերյան փողոցների խաչմերուկում, հենց Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի նստավայրի մատույցներում: Ճիշտ է, ՀՀ առաջին նախագահը աշխատավայր հազվադեպ է այցելում, սակայն հոգ չէ, արեւին կարելի է հազվադեպ նայել, քանի որ գլխավորը շարքերի անսասանությունն է ու անվերջ ախպերությունը: Այստեղ են գտնվում նաեւ նախկին ռեժիմի կարկառուն ներկայացուցիչներ Մանուշակ Պետրոսյանի, Աշոտ Եղիազարյանի գրասենյակները:

«Օբյեկտին» տեր կանգնելը, կարծում եմ, Ռուբինյանի եւ այլոց համար որեւէ դժվարություն չի ներկայացրել՝ փող էլ ունեն, շրջապատ էլ: Իշխանավոր լինելու ընթացքում դրածոներով ցանցապատել են ողջ Հայաստանը, առավել եւս Երեւանը: Ու թեկուզ «Հանրապետության» գնացքը գնաց, իշխող «Միասնության» շարքերում քիչ չեն այն զինվորներն ու զինվորիկները, որոնք սրընթաց դառնալով «երկրապահ» կամ «երկրապահամետ», ախպերության չգրված օրենքներին չդավաճանեցին:

Այս եզրակացությունը երեւի թե ապացուցելու կարիք չունի: Թե «Միասնության» պատգամավորական խմբակցության նախկին «հանրապետականների», թե գործադիր ու տեղական իշխանության գործիչների պատկառելի մասը ՀՀՇ-ածին է, ու քիչ չեն այն բնագավառները, որոնք ՀՀՇ-ի բանակն իրենն է համարում:

Այսպես է իրականում, սակայն քաջ գիտակցելով, որ շարքային էլեկտորատը ծածուկ կալվածքներից անտեղյակ է եւ իր հերթին ոչ ՀՀՇ համավունն է հանդուրժում, ոչ էլ նրա պարագլուխներին, «նախկինները» ընտրել են ուրույն՝ «պահվածք»՝ փորձում են մերձենալ հասարակությանը լիբերալիզմի ու ժողովրդավարության կարգախոսների ներքո: Այդ փորձերը պարկեշտ են՝ ՀՀՇ-ածին մամուլի կամ լրագրող զինվորիկների միջոցով հող պատրաստել քաղաքական ասպարեզ վերադառնալու համար: Սրա հույսով էլ, երեւի թե, «նախկինները» ստեղծել են քաղաքական ու հասարակական մանր-մունր կազմակերպություններ, որոնք հավակնում են քաղաքական ընդդիմության կարգավիճակի՝ Հայաստանի տնտեսության ներկա կացությունը քննադատելով ու լիբերալիզմի, ժողովրդավարության դասեր տալով խավարի մեջ գտնվող հասարակությանը:

Ի զարմանս, արտասահմանը նման կուտը ուտում է: Ականատես ենք դարձել, երբ «Արմատի» կամ նրա քույր կազմակերպությունների տարբեր տեսակի հավաքույթներն, այսպես կոչված, սեմինարների տեսքով (իմիջիայլոց, «արմատականների» միեւնույն կազմի մասնակցությամբ) գրեթե մշտապես անցկացվում ու ֆինանսավորվում են Էբերտի հիմնադրամի կողմից (Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետություն), որը, ի դեպ, սոցիալ-դեմոկրատական գաղափարակիր է: Ով եւ ինչպես կբացատրի այս զարմանահրաշ համակրանքի պատճառը: Սակայն եթե արտասահմանյան կազմակերպությունը կարող է տառապել քաղաքական անտեղյակությամբ, «Առավոտ» օրաթերթի խմբագրակազմին նմանատիպ ախտ չես վերագրի: Օրեր առաջ թերթում տպագրվել էր մի խմբագրական, ուր հեղինակը, անդրադառնալով նախկինների հերթական հավաքին, կոչ էր անում ՀՀՇ-ածին ազատականներին, մտահղացումով եւ թելադրանքով էին վարորդներին կրակմարիչներ պարտադրում: Ինչքա՞ն եկամուտ վաստակեց հմուտ ձեռնարկատերը, ո՞վ էր նա եւ ինչո՞ւ պետական տեսչությունն այսօր չի պարտադրում վարորդներին կրակմարիչներ տեղադրել մեքենաներում: Այսպիսի գումարներ վաստակած «նոր հայերը» այլեւս մանր-մունր բիզնեսով զբաղվելու կարիք չունեն, քանի որ եկամուտը գալիս էր միանգամից ու խոշոր չափով, եւ այդ եկամուտն էլ թույլ տվեց զավթել շատ այլ տնտեսական ոլորտներ:

Հետաքրքիր է, ի՞նչ վերջաբան ունեցավ գյուղմթերքների մեծածախ շուկա ստեղծելու գաղափարը: Կար նելով:

Նույնպես հետաքրքրաշարժ են աղետի գոտում 1988 թ. կենտրոնացված շինմեքենաների ու տեխնիկական միջոցների ահռելի քանակի հետագա ճակատագիրը: Պարսկաստանում իրացված, այսպես կոչված, մետաղաթափոնից ստացված եկամուտները տնօրինողների կազմը:

Այսօր լուրջ մտահոգված ենք «Նաիրիտի» վերագործարկման, պարտափոսից հանելու խնդիրներով՝ մոռանալով, որ յուրահատուկ այդ միավորումը անելանելի կացության մեջ գցեցին հենց ՀՀՇ-ական իշխանավորներն ու նրանց դրածո գործադիր տնօրեն ու համատեղությամբ քաղաքական գործիչ

ՇԵՂՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ՇԱՐԺՄԱՆ ՄԵՋ

Նեոբոլշեւիզմից՝ նեոլիբերալիզմ

Կամ ինչ են քարոզում «արմատականները»

ինչպես նաեւ մյուս աջ ուժերին վեր կանգնել զգացմունքայնությունից եւ ի նպաստ հայրենիքի միավորվել աջ ճակատ ստեղծելու նպատակով: Թացը չորի հետ խառնելու ավելի դյուրին միջոց դժվար է պատկերացնել, քանի որ այսպիսով փորձ է արվում լեգիտիմություն տալ այն ուժին, որն ի սկզբանե լեգիտիմ չէր ոչ միայն քաղաքական, այլեւ գաղափարախոսական առումով, քանի որ գաղափարախոսությունը հախուռն ստեղծված ՀՀՇ-ում իսպառ բացակայում է:

Ստեղծվում է նաեւ տպավորություն, որ հմուտ հեղինակը ազատականությունը բոլշեւիզմից չի տարբերում, հակառակ պարագայում նա որեւէ ընդհանրություն չէր գտնի «արմատականների» ճառերի ու գործելակերպի միջեւ: Չնայած նույն «Առավոտը» գերադասում է չափազանց համեստ լուսաբանել Վահան Հարությունյանի կամ Արմեն Տեր-Սահակյանի դատավարությունները Վանո Սիրադեղյանի մասնակցության պատճառով, հարցն անգամ էքս նախարարի անմիջական մասնակցության մեջ չէ, այլ այն հանգամանքի, որ ներքին գործոց նախարարության համակարգում նմանատիպ խմբերն ու գործելակերպը հնարավոր էին: Ի՞նչ կապ ունեն այս քայլերը ժողովրդավարության հետ, որը, ինչպես հայտնի է, ազատականության նախապայմանն է: Եվ ժողովրդավարության տեսանկյունից ինչպե՞ս բացատրել 1994 թ. դեկտեմբերի 28-ի հետ կապված տխրահռչակ իրադարձությունները, 1995 ու 1996 թթ. ընտրությունների արդյունքները կամ 1996 թ. սեպտեմբերի 26-ի դեպքերը: Ինչպե՞ս կապել ազատականության հետ այդ ժամանակվա ազատ մամուլի բիրտ ճնշումը, ընդդիմադիր կուսակցությունների ու կուսակցականների հետապնդումը, տարբեր տեսակի քաղաքական բանտարկությունների դիմելը, ինչը վերջին հաշվով նպատակաուղղված էր տոտալիտար իշխանական համակարգի ստեղծմանն ու հաստատմանը:

Նույն բիրտ ուժը գործում էր նաեւ տնտեսական ոլորտում: Գոհարներից գոհարը կադրային քաղաքականությունն էր, ինչը շղթայակապեց իշխող վերնախավին ՀՀՇ-ածին զինվոր-զինվորիկների հետ՝ ստեղծելով կուռ կլանային համակարգ: Շղթան էլ ստեղծեց մեր ծիրանային պետության տնտեսական քարտեզը, նոր տեղական օլիգարխիան, որն իր առաջին միլիոնը կուտակեց Hyundai, Daewoo ուժային կարգով վաճառելով, մոմն ու նավթը կապելով խավարում ապրող ժողովրդի վզին: Այդպես էլ չպարզվեց, թե ո՞ւմ ժամանակ, երբ ՀՀՇ-ի կարկառուն դեմքերից մեկը՝ գյուղնախարար Աշոտ Ոսկանյանն ԱԺ-ում պնդում էր, որ արտասահմանյան նպատակային վարկը ստանալուն ու իրացնելուն պես շուկան արագորեն կստեղծվի, ու գյուղատնտեսությունը վերելք կապրի: Վարկը ստացան, «իրացրին», սակայն ոչ շուկան կա, ոչ էլ Աշոտ Ոսկանյանը: ՀՀ արդյունաբերության նախարար Աշոտ Սաֆարյանի «սխրանքների» մասին իր ժամանակին մամուլը շատ է գրել, սակայն ո՞վ էր լսողը: Արդյունաբերությունը չգործարկվեց, բայց Աշոտ Սաֆարյանը տնավորվեց «Հրազդանմաշում» ու «Դվին» կոնցեռնում, իսկ վերջինիս գործելակերպի արձագանքը օրերս լսվեց ԱԺ-ի ամբիոնից: Կարծում եմ, ազատականության այս ծաղիկների՝ «Դվինի» ու նրա նմանակների բուրմունքով դեռ շատ կզմայլվենք:

Կարելի է մտաբերել լիբերալիզմի այլ գլուխգործոցներ՝ վաուչերային սեփականաշնորհումը, 20 տոկոսանոց գույքային նվիրատվությունը աշխատավոր կոլեկտիվներին, որը հետագայում յուրացրին ձեռնարկությունների դրածո տնօրենները: Սրանք էլ եկել էին փոխարինելու «սովետական» տնօրեններին, որոնք, ըստ ՀՀՇ-ի, ետ էին մնացել ժամանակի պահանջներից: Թալանի կարկառուն օրինակները էներգակիրների ու էներգետիկ համակարգի մասով արդեն բերված են: Մենք էլ անդրադառնանք այլ դեպքերի: Ավաղ, չկան եւ չեն կարող լինել այնպիսի հանձնաժողովներ, որոնք խորամուխ կլինեն բանկային համակարգի գործունեության մանրամասների մեջ: Սակայն հետաքրքիր էր իմանալ, թե ում ձեռքն անցավ Արդշինբանկը կառավարիչ Ալեքսանդր Վարդանովին ուժային ճնշման տակ պաշտոնանկ անելուց հետո, ինչպիսի՞ վարկային քաղաքականություն վարեց բանկը, ովքե՞ր էին նրա «գլխավոր» վարկառուները եւ ի՞նչ պայմանով էին վարկավորվում: Ինչպե՞ս ստացվեց, որ ներկա կառավարիչ պրն Ֆարմանյանն ընդունեց Հայաստանի վաղեմի ամենակարող բանկն անմխիթար ֆինանսական վիճակում: Հետաքրքիր էր պարզել նաեւ բանկի հիմնադիր խորհրդի կազմի փոփոխությունների որակը, ինչը, ի դեպ, ավելորդ չէ ուսումնասիրել Հայէկոնոմբանկի, Կրեդիտ-Երեւան բանկի պարագայում, չնայած պակաս հետաքրքրաշարժ չեն նաեւ այդ ֆինանսական հիմնարկի ստեղծման ակունքները: Ավաղ, ասածս լոկ մաղթանք է, քանի որ բանկային համակարգն անհաս է որեւէ հանձնաժողովի համար՝ բանկային գաղտնիքի մասին օրենքի պահանջներից ելնելով:

Գագիկ Ներսիսյանը: Նրան կարծես թե վերջերս պատասխանատվության են կանչել ձեռնարկությունում հայտնաբերված վատնումների ու չարաշահումների մեղադրանքով, սակայն գործի այդ կողմը արմատական լիբերալներին, ինչպես երեւում է, քիչ է հետաքրքրում:

«Նաիրիտը» բացառություն չէ: Նախկին վարչակազմի լիբերալիզմի զարմանահրաշ դրսեւորումների թիրախը դարձավ Հայաստանի ողջ արդյունաբերական համալիրը: Մտաբերենք քիմիայի այլ արտադրությունները, «Լույս» միավորման տխրահռչակ վախճանը... Սակայն մեղքերի քավության փորձերի փոխարեն արմատական լիբերալների կողմից դրսեւորվում են բիրտ հարձակողականություն ու քաղաքական անառակություն: Անգամ կենցաղային մակարդակով: Չեն էլ փորձում թաքցնել շռայլ ապրելակերպը (միայն անշարժ գույքն աշխատում են ձեւակերպել զոքանչների կամ այլ մերձավորների անունով), գրգռելով սովյալներին եւ հոր, եւ զավակի մեքենաներով, առանձնատներով, հարկաբաժիններով, փարիզյան բուժումներով, Տայվանյան ուղեւորություններով, հարվարդներում ու օքսֆորդներում կրթվող բալիկներով եւ ճոխ ապրելակերպի այլ դրսեւորումներով:

Եթե սրանք են լիբերալիզմի հատկանիշները, ապա «արմատականներն» ու նրանց փոքր ու մեծ հետնորդներն ավելի կաթոլիկ են, քան Հռոմի պապը: Այնուամենայնիվ, Հայաստանի աջ ուժերն այս տեսակի ազատականների հետ մերձենալու ցանկությամբ դժվար թե տառապեն: Ինչ կերպարանք էլ ընդունի ՀՀՇ-ածին բանակը՝ «Արմատ» հասարակական կազմակերպություն, «XXI դար», Լիբերալ-դեմոկրատական, «Նոր ուղի» կամ «Ժողովրդավարական հայրենիք» կուսակցություն, ինչպես էլ համախմբվի անվան շուրջ, խոսքն ի վերջո հայ ժողովրդին քաջածանոթ վայրագ ուժի մասին է, որն ունի մի վերջաբան՝ պատասխան տալ տնտեսապես ու բարոյապես քայքայված Հայաստանի պետության առջեւ:

Իսկ թե ինչո՞ւ Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության Էբերտի հիմնադրամը գորովագին վերաբերմունք ունի այս կարգի լիբերալների հանդեպ, կարծում եմ, մանրամասն պարզաբանելու հարկ չկա՝ ոչ ոք ոչ մեկի համար հենց այնպես փող չի ծախսում: Մեծ քաղաքականության մեծ անցուդարձում երեւի գերմանական սոցիալ-դեմոկրատների արտով է հենց այս որակի լիբերալիզմը:

ԱՐՄԵՆ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԳՅՈՒՄՐԻ

«Կումայրի» թերթը՝ իրավական հավելվածով

«Կումայրի» քաղաքական թերթի հերթական համարը առաջին անգամ լույս տեսավ երկու էջանոց «Իրավաբանական ընդունարան» հավելվածով: Վերջերս շահելով ԱՄՆ տեղեկատվական ծառայության հայտարարած մրցույթում, խմբագրությունն ապահովել է նախապես իր ներկայացրած այս ծրագրի ֆինանսավորում՝ մեկ տարվա ընթացքում: Բացելով անվճար իրավաբանական-խորհրդատվական ծառայություն, թերթն իր ընթերցողներին, համաքաղաքացիներին օգնելու է գործող եւ նոր ընդունվող ընդհանուր հետաքրքրություն ներկայացնող օրենքների, դրանցում կատարվող փոփոխությունների լուսաբանմամբ, ներկայացնելու է տարբեր ոլորտներում նրանց՝ օրենքով սահմանված իրավունքներն ու պարտականությունները, մասնագիտական պարզաբանումներ է տալու ընթերցողներին հուզող իրավական այլեւայլ օրախնդիր հարցերի վերաբերյալ: Այդ կարգի մի շարք նյութեր տեղ են գտել «Իրավաբանական հավելվածի» անդրանիկ համարում, որի «Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագրի» դրույթներով սկսվելը խոսում է հավելվածի նպատակային ուղղվածության մասին:

Շուկայական մրցակցության պայմաններում յուրաքանչյուր լրատվամիջոց այսօր որոնում է ընթերցողական իր լսարանը պահելու, գոյատեւելու նոր ազդակներ: «Կումայրին» սկսել է տպագրել նաեւ բնակարանների, ավտոմեքենաների, անշարժ եւ շարժական այլ գույքի, ապրանքների առուվաճառքի անվճար հայտարարություններ, նման այլ նյութեր, որոնք տեղ են գտնում հատուկ բացված «Բիզնես-Կումայրի» բաժնում:

Հողամասեր քաղաքի բնակիչներին

Գյումրեցի շուրջ 2500 ընտանիքներ առաջիկա ամսին իրենց անձնական բանջարանոցները կարող են ունենալ քաղաքամերձ տարածքում: Երկրաշարժից հետո, Շիրակի ամենաընտիր վարելահողերի հաշվին «Մուշ» թաղամասի կառուցմանը տրամադրված հողատարածքներից մոտ 150 հեկտարում առ այսօր շինարարական աշխատանքներ չեն կատարվել եւ առաջիկա մի քանի տարիներին էլ չեն կատարվելու: Քաղաքապետի որոշմամբ այդ հողերը մինչ բուն նպատակին ծառայելը, բաժանվելու են Գյումրիի բնակիչներին՝ մշակության համար: 500 քմ բանջարանոցից ստացած կարտոֆիլի, բանջարեղենի բերքը զգալի հավելում կարող է լինել քաղաքաբնակների ձմեռային ճաշասեղանին: Հողհատկացման ժամանակ առաջնահերթություն կտրվի սոցիալապես անապահով ընտանիքներին: Այդ տարածքներում կկատարվեն մաքրման, հողահարթեցման աշխատանքներ: Քաղաքապետարանը ստանձնել է նաեւ հողամասերին ոռոգման ջուր հասցնելու հոգսը:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Ներում

Ս. թ. ապրիլի 5-ին «Ազգ» թերթի «Վաստակը՝ վաստակած բարիքով, հանցանքը՝ արժանի պատիժով» հոդվածում նշվում է, որ «Ազատություն» ռադիոկայանով այլոց հետ ելույթ է ունեցել նաեւ «Արցախ-Հայաստան» կազմակերպության նախագահ Լեոնտ Աղալովյանը:

Նորից տեղյակ ենք պահում մեզ համար շատ սիրված «Ազգին», որ «Արցախ-Հայաստան» կազմակերպության նախագահը 1996 թվականից Սերգեյ Մելքումյանն է:

Ասենք նաեւ, որ այդ ռադիոկայանով մեր նախագահը ելույթ չի ունեցել, մեր վարչությունը ոչ մեկին չի երաշխավորել ելույթ ունենալու եւ բարոյական չէ, երբ մեր կազմակերպության նախագահի անունը շահարկվում է որեւէ մեկի կողմից:

«ԱՐՑԱԽ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՈՒՐ ԳՐՉՈՎ

Ազգային մեր հեռուստատեսությունը չգիտի՞ մեր ազգային տոները

Այսօր Հայաստանի բնակչության մեծ մասը հրաշքով է հայթայթում իր հանապազօրյա հացը, էլ ուր մնաց՝ լրագիր կարդա: Լրագիրը թանկ հաճույք է եւ դարձել է մի խումբ մարդկանց արտոնությունը: Մարդիկ ինֆորմացիա ստանում են հեռուստատեսությամբ, երբ կարողանում են վճարել էլեկտրաէներգիայի վարձը: Իսկ ինչ է հաղորդում մեր ազգային հեռուստատեսությունը:

Կոմունիստական բռնատիրության տարիներին ստեղծված մեր ազգային հեռուստատեսությունը մինչեւ չարիքի կայսրության կործանումը այդպես էլ մնաց գավառային հեռուստատեսություն (ուրիշ կերպ չէր էլ կարող լինել): Ու երբ երբեմն հաջողվում էր մի որեւէ ազգային հաղորդում հեռարձակել, համարվում էր մեծ հաջողություն, խիզախություն, արտակարգ դեպք:

1988–89 թթ. ազգային զարթոնքի ամենաթեժ պահին, երբ ամբողջ ժողովուրդը ոտքի էր ելել, Հայաստանի ազգային հեռուստատեսությունն իրեն այնպես պահեց, կարծես ինքն այս հանրապետությունում չէր, այս աշխարհից չէր եւ ամեն ինչից անտեղյակ էր:

Փառք Աստծո, իրականացավ յոթ դարերի մեր ազգային երազանքը. արդեն տասը տարի մենք ապրում ենք ազատ եւ անկախ հայրենիքում: Բայց հեռուստադիտողիս մոտ այն տպավորությունն է առաջացել, որ Հայաստանի պետական հեռուստատեսության աշխատողների մեծ մասը չգիտի այդ պատմական փաստի մասին եւ շարունակում է ծառայել պատմության գիրկը շպրտված սովետական վարչակարգին:

Այսօր մենք կանգնած ենք կործանման եզրին, դատարկվում է Հայաստանը: Գնում են, գնում են՝ ովքեր կարողանում են, գնում են՝ թողած տուն ու տեղ, տարիների տառապանքով ձեռք բերած բնակարանները փոխանակում են օտար երկրներ թռչող ինքնաթիռների մի քանի տոմսերի հետ, չեն խորշում ոչ մի միջոցից, օտար երկրներում ներկայանում են որպես եզդիներ, քրդեր (լավագույն դեպքում), իբր փախչում են Հայաստանից՝ ազգային կրոնական հալածանքների պատճառով: Ամեն ինչ արվում է՝ օտար երկրի քաղաքացիություն ստանալու համար:

Անտեղյակ է սրանից մեր ազգային հեռուստատեսությունը: Ոչ մի լուրջ, ոչ մի հրատապ, ազգային ոչ մի խնդիր հիմնավոր, ծրագրված, նպատակային չի բարձրացվում եւ չի քննարկվում այդ հեռուստատեսությամբ, վաղուց չեն հնչում մեր ազգային երգերը, մոռացության են մատնվել Կոմիտասն ու Եկմալյանը, շարականները:

Միայն վերջերս, երբ հայ ժողովուրդն իր հերոս զավակ Անդրանիկի աճյունը ի պահ էր տալիս հայրենի հողին, երկարատեւ լռությունից հետո հնչեցրին ֆիդայական երգեր: Ցավը միայն սա չէ...

Հայաստանի պետական ազգային հեռուստատեսությունը հավանաբար չգիտի, որ պարտավոր է պահպանել իր պետության օրենքները, կատարել որոշումները: Նա պարտավոր է, բայց կատարո՞ւմ է:

Հայաստանի Հանրապետության ԱԺ սահմանել է տոներ, այդ տոների մեջ չեն հիշվում փետրվարի 23-ն ու մարտի 8-ը: Չէին էլ կարող լինել, բայց մեր ազգային հեռուստատեսությունը, ինչպես իր համար լոտո-խաղեր է կազմակերպում, այնպես էլ իր համար տոներ է հռչակում: Ազգային ժողովը կանանց եւ մայրության, գեղեցկության տոն է հռչակել ապրիլի 7-ը, որն ունի իր 2000-ամյա պատմությունը, տոն, որ 1700 տարի նշում է մեր եկեղեցին, բայց մեր ազգային հեռուստատեսությունը, չգիտես ինչու, համառորեն չի ուզում ազատվել իր սովետական անցյալից, ինտերնացիոնալ տոներից, եւ արդեն 3-րդ տարին է՝ ի հեճուկս մեր անկախ հանրապետության, ի հեճուկս ԱԺ-ի, նշում է մարտի 8-ը՝ որպես կանանց տոն: Եվ այդ օրը ձգում-հասցնում է մինչեւ ապրիլի 7-ը: Այնպես, ինչպես առաջ կոմունիստներն էին հայտարարում, օրինակ՝ անվտանգ երթեւեկության տասնօրյակ, միամսյակ, կարծես մյուս օրերին կամ ամիսներին կարելի էր վտանգավոր երթեւեկել, հիմա էլ մեր ազգային հեռուստատեսությունն է հայտարարել գեղեցկության ու մայրության միամսյակ, կարծես մյուս ամիսները տգեղության ու չբերության ամսյակներ են:

Հասկանալի է, որ մեր ժողովրդի տարեց կանանցից շատերի համար դժվար է բաժանվել այդ տոնի հետ կապված իրենց հիշողություններից: Դատապարտելի չէ նույնիսկ, որ ԱԺ-ի մի խումբ պատգամավորներ նույնպես նշեցին այդ տոնը: (Դա իրենց գործն է): Բայց Արտակ Սադոյանի (որը դեմ է այդ տոնին) հայտնվելն այդ խմբում, մեր ազգային հեռուստատեսությունն այնպիսի գնծությամբ մեկնաբանեց, կարծես պարտաստի բեկում էր կատարվել հայ ժողովրդի կյանքում:

Մարտի 8-ին նվիրված հաղորդումներից մեկի ժամանակ հաղորդավարը հրավիրել է Ազատ Գասպարյանին, Կարեն Ջանիբեկյանին: Հրավիրյալները շնորհավորում են կանանց, հայտարարում են, որ մարտի 8-ը միջազգային տոն է: Հաղորդումը հեռարձակվում է նաեւ այլ երկրներում, զանգեր են ստանում: Մի հայ զանգում է Պարսկաստանից եւ զարմացած հարցնում, թե մարտի 8-ն այդ ի՞նչ միջազգային տոն է, ե՞րբ են տոնում:

Ազատ Գասպարյանը ձեռքի լայն շարժումով պատասխանում է.

«Դե, մարտի 8-ը կանանց տոնն է, տոնում ենք այսօրվանից մինչեւ ապրիլի 7-ը»:

Երեւի այդ «անգրագետ» պարսկահայը զարմանքից ուշաթափվեց, թե Հայաստանն այդ ի՞նչ երանելի վիճակում է, որ տարին 12 ամիս ունի եւ 1 ամիսը կանանց տոնն են տոնում:

Իսկ փետրվարի 23-ը՞...

Փետրվարի 23-ի երեկոյան դիտում եմ. Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարը ծաղկեպսակ է դնում Անհայտ զինվորի շիրիմին եւ հայտարարում է, որ այդ օրն իրենք նշում են, քանի որ հայ շատ սպաներ ծառայել են այդ բանակում:

Պարոն պաշտպանության նախարար, սովետական բանակում հայ բազմաթիվ սպաներ, զինվորներ, գեներալներ, մարշալներ ու ծովակալներ են ծառայել: Նրանցից շատերը փառքով են պսակել իրենց անունները եւ իրենց ծնած ժողովրդին: Փա՜ռք ու պատիվ նրանց: Եվ ի պատիվ նրանց եւ երկրորդ աշխարհամարտում զոհված 350 հազար հայ քաջազունների հիշատակի՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը մայիսի 9-ը հայտարարել է խաղաղության եւ հիշատակի օր: Այդ օրը մենք բոլորս գլուխ ենք խոնարհում Անհայտ զինվորի շիրիմի առջեւ:

Իսկ փետրվարի 23-ը Կարմիր բանակի տոնն է եղել: Այժմ Ռուսաստանը դա նշում է որպես զինվորի եւ տղամարդու օր:

Պարոն նախարար, այդ օրը Դուք կարող էիք Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարին շնորհավորական հեռագիր ուղարկել: Բայց նմանօրինակ տոն հայտարարել Հայաստանում...

Իսկ եթե մեր ազգային հեռուստատեսությունը լիներ, իրոք ազգային, նա պետք է իմանար, հայ ժողովրդին ներկայացներ ու պարզաբաներ, որ մենք արդեն 1500 տարի նշում ենք հայ զինվորի, ռազմիկի, հայ տղամարդու օրը: Այդ տոնը նշել ու նշում է մեր եկեղեցին, այս տարի դա գարնան երկրորդ օրն էր՝ մարտի 2-ին Վարդանանց օրը, իսկ Կարմիր բանակը մեզ հարկադրել էր մոռանալ այդ օրը: Եթե մեր ազգային հեռուստատեսությունը լիներ, իրոք, ազգային, ունենար ազգային խնդիրներ, կարող էր մեծ գործ կատարել, օգնել կրթելու ու դաստիարակելու ապագա հայ ռազմիկին՝ Վարդանանց տոնը հավուր պատշաճի նշելով նաեւ, կենսախինդ պահեր մեր ոգին:

Այնինչ համոզված եմ, որ մեր ազգային հեռուստատեսության աշխատողների զգալի մասն անգամ չգիտի, թե ինչ օր է դա: Եթե իրենց մտավորական կոչողները չգիտեն, որտեղից եւ ինչ իմանա հասարակ հայ մարդը, ժողովուրդը:

Մի խոսքով, մեր ազգային հեռուստատեսությունը շարունակում է իր գործը՝ ինչպես Թումանյանն է ասել.

Ցավին՝ անտարբեր,
Դավին՝ անտեղյակ:

ՂԵՒՈՆԴ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

ԱԶԳ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Շեւարդնաձեին այլընտրանք այնուամենայնիվ կա

Նախագահի մեկ այլ թեկնածու Ջումբեր Պատիաշվիլին մեղադրում է Հեյդար Ալիեւին եւ Ռոբերտ Քոչարյանին

Թեեւ Աջարիայի Ինքնավար Հանրապետության Գերագույն խորհրդի նախագահ Ասլան Աբաշիձեն դեռեւս դուրս չի եկել ապրիլի 9-ին Վրաստանում կայանալիք նախագահության ընտրությունների մրցավազքից, սակայն, ամենայն հավանականությամբ, վերջին պահին իր ընտրազանգվածին կհորդորի ձայն տալ նախագահի մեկ այլ թեկնածու, խորհրդային Վրաստանի կենտկոմի վերջին քարտուղար Ջումբեր Պատիաշվիլուն:

Ո՞վ կլինի Վրաստանի նոր նախագահը: Քաղաքական վերլուծաբանների կարծիքով նախագահի ամենահավանական թեկնածուն շարունակում է մնալ երկրի գործող նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն: Դա են հաստատում նաեւ վերջին շրջանում անցկացվող սոցիոլոգիական անկախ եւ պատվերով հարցումները: Այլ հարց է՝ կհաջողվի՞ Շեւարդնաձեին վերընտրվել կիրակնօրյա ընտրությունների առաջին փուլում, թե՞ կրկնակի ընտրությունների կարիք կլինի: Սոցիոլոգիական հարցումները Շեւարդնաձեին խոստանում են միայն 40 տոկոս:

Ըստ էության, Վրաստանի ներքաղաքական դաշտում դեռ անցյալ տարվա հոկտեմբերից ուրվագծվել են երկու խմբավորումներ՝ «Վրաստանի քաղաքացիական միությունը», որն առաջադրել է էդ. Շեւարդնաձեի թեկնածությունը եւ «Բաթումի դաշինքը», որը պաշտպանում է միանգամից երկու թեկնածուի՝ Ասլան Աբաշիձեին եւ խորհրդարանի պատգամավոր Ջումբեր Պատիաշվիլուն:

Ի դեպ. երկու օր առաջ, համաձայն վրացական լրատվական գործակալությունների տարածած լուրի, «Բաթումի դաշինքում» տեղի է ունեցել պառակտում. դաշինքի մեջ մտնող «Վրացի ավանդապահների միության» առաջնորդ Ակակի Ասաթիանին հայտարարել է, թե կբոյկոտի կիրակնօրյա ընտրությունները, քանի որ դաշինքի ղեկավար Ասլան Աբաշիձեի եւ նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի միջեւ կա «գաղտնի համաձայնագիր», ինչը իմաստազրկում է առաջիկա ընտրությունները: Եթե հաշվի առնենք, որ վրաց պահպանողականների ու նրանց համակիրների թիվը չի անցնում մի քանի հարյուրը, եւ նրանց մասնակցել-չմասնակցելը ընտրությունների վերջնական արդյունքների վրա որեւէ ազդեցություն չի ունենա, ապա չի կարելի բացառել, որ սա Թբիլիսիի իշխանությունների ոչ անհաջող փորձն է Աբաշիձե-Պատիաշվիլի տանդեմի պոտենցիալ ընտրողների շրջանում անվստահություն, կասկածներ տարածելու:

Իրո՞ք Աբաշիձեն վերջերս Բաթումում հյուրընկալված Շեւարդնաձեի հետ գաղտնի պայմանավորվածություն է ձեռք բերել՝ պարզ կլինի արդեն վաղը, երբ կլրանա թեկնածուների ընտրապայքարից դուրս գալու վերջին ժամը: Եթե «Աջարիայի առյուծը» չհանի իր թեկնածությունը հօգուտ Պատիաշվիլու, ապա կնշանակի աշխատում է նախագահ Շեւարդնաձեի համար: Ինչո՞ւ Աբաշիձեն պետք է բացարձակ հայտարարի եւ ոչ՝ Պատիաշվիլին: Բանն այն է, որ Աբաշիձեն մեծ հեղինակություն եւ հարգանք է վայելում իր երկրամասում՝ Աջարիայում, մասամբ՝ հայաբնակ Ջավախքում, Վրաստանի արեւմտյան շրջանում՝ Սամեգրելո-Սվանեթիայում, Հարավային Օսիայում (այստեղ ընտրությունների անցկացումը դեռեւս հարցականի տակ է): Պատիաշվիլին, ինչպես նշեցի, եղել է կոմկուսի վերջին առաջին քարտուղարը, եւ երբեմն նրա անվան հետ է կապվում խորհրդային բարի, լավ ժամանակների լիությունն ու սոցիալապես ապահով կենցաղը: Աբաշիձեն եւ Պատիաշվիլին առանձին-առանձին կարող են տանել ձայների համեմատաբար շուրջ 10-12 եւ 15-17 տոկոսներ, մինչդեռ մեկ թեկնածուով պայքարելու դեպքում առնվազն կպահանջվի ընտրությունների երկրորդ փուլ:

Շեւարդնաձեի եւ Պատիաշվիլու նախընտրական ծրագրերի ընդհանուր դրույթների կյանքի կոչումը մեր հարեւան վրացիներին պայծա՜ռ ապագա է խոստանում: Բարձրացվելու են աշխատավարձերը, կենսաթոշակները, նպաստները, ավելի քան 300 հազար գաղթականներ վերադառնալու են մշտական բնակավայրեր, բացվելու են նոր աշխատատեղեր, կրճատվելու է գործազրկությունը, վերջ է տրվելու էլեկտրաէներգիայի հովհարային անջատումներին եւ այլն, եւ այլն: Եվ Շեւարդնաձեն, եւ Պատիաշվիլին վստահեցնում են, թե Թբիլիսիին կենթարկեն ապստամբ եւ դե ֆակտո անկախ Աբխազիան, որտեղ, բնականաբար, ընտրություններ անց չեն կացվի:

Էական է տարբերությունը արտաքին քաղաքականության բնագավառում. Շեւարդնաձեն չի թաքցնում իր կողմնորոշումը դեպի Արեւմուտք, ՆԱՏՕ, միաժամանակ հարգելով ռուսական գործոնի առկայությունը Հարավային Կովկասում: Պատիաշվիլին ընդգծված ռուսամետ կողմնորոշում ունի, ստանում է ռուսաստանյան որոշակի շրջանակների աջակցությունը:

Ընտրություններում կարեւորվում է երկրում բնակվող այլազգիների գործոնը. հայերի եւ ադրբեջանցիների ընդհանուր ընտրազանգվածը շուրջ 600 հազար է: Արդեն մարտի վերջերին մայրաքաղաք Թբիլիսի են ժամանել Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահներ Ռոբերտ Քոչարյանն ու Հեյդար Ալիեւը, որոնք պաշտոնական այցի շրջանակներում իրենց հայրենակիցներին հորդորել են քվեարկել Շեւարդնաձեի օգտին, ինչը դժգոհության առիթ է տվել Պատիաշվիլուն՝ որակել երկրի ներքին գործերին միջամտելու անուղղակի փորձեր:

Վրաստանի նախագահական ընտրություններին առավել մանրամասն «Ազգը» կանդրադառնա թերթի հաջորդ համարում՝ Թբիլիսիից:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԱՄՆ-ը կասպիական տարածաշրջանը համարում է նավթի այլընտրանքային աղբյուր

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 6 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: ԱՄՆ-ը հույսով է, որ կասպիական տարածաշրջանը կդառնա նավթի կարեւոր այլընտրանքային աղբյուր, հայտարարել է ԱՄՆ էներգետիկայի նախարար Բիլ Ռիչարդսոնը:

Մեկնաբանելով OPEC-ի երկրների հետ բարդ բանակցությունները այդ երկրներում նավթի արդյունահանումն ավելացնելու շուրջ՝ Ռիչարդսոնը նշել է, որ ստեղծված իրավիճակը ցույց տվեց նավթի այլընտրանքային աղբյուրների առկայության անհրաժեշտությունը:

Մարտի 31-ին Արտաքին կապերի խորհրդի Նյու Յորքում կայացած նիստում իր ելույթի ժամանակ Ռիչարդսոնը նշել է, որ այդ տեսանկյունից ամենախոստումնալից տարածաշրջաններից մեկը Կասպից ծովի տարածաշրջանն է: Նա ողջունել է Բաքու-Ջեյհան խողովակաշարով նավթի փոխադրման սակագների իր բաժինը Վրաստանին զիջելու Ադրբեջանի որոշումը: «Մինչեւ ապրիլի վերջը այդ համաձայնագիրը կվավերացնեն Թուրքիայի, Ադրբեջանի եւ Վրաստանի խորհրդարանները: Մենք լավատեսորեն ենք տրամադրված այդ նախագծի ապագայի նկատմամբ», ասել է Ռիչարդսոնը:

Նա բարձր է գնահատել նաեւ Անդրկասպյան գազատարի իրագործման հնարավորությունները, ավելացնելով, որ ԱՄՆ-ը կձգտի, որպեսզի մինչեւ 2002 թվականի ավարտը սկսվի այդ խողովակաշարով գազի փոխադրումը դեպի Թուրքիա:

Ռիչարդսոնը վստահություն է հայտնել, որ Արեւմուտքի հետ կասպիական տարածաշրջանի երկրների տնտեսական համագործակցությունը կհանգեցնի մարդու իրավունքներին առնչվող իրավիճակի բարելավմանն ու քաղաքական բարենորոգումների զարգացմանն այդ երկրներում:

ԱԶԳ

Մշակույթ

Տոն ավետման

Այսօր մայրության եւ գեղեցկության օրն է

Ապրիլի 7-ը Ավետման տոնն, Սուրբ Աստվածամայր Մարիամին ավետիս բերելու հիշատակի օրն է: Ավետման տոնը ծնունդի՝ մարդկության շարունակելիության աստվածօրհնյալ սուրբ խորհուրդ ունի. լույսի առաքումն է ի սփյուռս աշխարհի, ավետիսը բերկրանքի՝ կյանքի հարատեւ հոսընթացի առհավատչյան...

Երբ նոր առաքելությամբ Գալիլիայի Նազարեթ քաղաք ուղարկված Գաբրիել հրեշտակապետը հայտնվեց կույս Մարիամին եւ ավետեց, որ նա կամոքն Բարձրյալի ընտրված է որպես Մեսիայի կույս մայր եւ որ պետք է հղիանա, ունենա որդի եւ անունը դնի Հիսուս, որը լինելու է Փրկիչ եւ երկնքի արքայության հավիտենական թագավոր: Կույսը, թեեւ խիստ ապշահար, այնուամենայնիվ, թերահավատություն չցուցաբերեց եւ խոնարհաբար ընդունեց ավետիսը. «Ահաւասիկ ես մնում եմ Տիրոջ աղախինը, թող քո խոսքի համաձայն լինի ինձ»:

Կույս Մարիամի մասին պատմող ավանդությունները, որ ընդունելի են քրիստոնյա բոլոր եկեղեցիներում, տեղեկացնում են, որ Աստվածամայրը Դավթի ցեղից Հովակիմ անունով մեկի զավակն է: Հովակիմը եւ նրա կինը՝ Աննան, անզավակ էին իրենց անմխիթար ծերության մեջ: Եվ երբ ալեզարդ ծերունին քառասուն ցերեկ ու քառասուն գիշեր միայն հաց ու ջրով, արտասվաթոր աղոթքով աղերսեց Աստծուն ի նշան ողորմության եւ բարերարության, զավակ պարգեւել իրեն, Տերը խոստացավ նրան եւ կատարեց ծերունու խնդրանքը: Իսկ Հովսեփը՝ շնորհապարտ, ճոխ ընծայաբերում է կատարում Աստծո մեծ տաճարին, երկրպագելով ողջ հոգեւոր դասին եւ ժողովրդին, ուխտում իրեն պարգեւած երջանկությունը՝ իր զավակին նվիրել Տիրոջ տաճարին: Իր զավակի համար տարեվերջին կատարած ընծայաբերման ժամանակ զոհաբերվող գառից արյան փոխարեն, ի զարմանս ամենքի, կաթ է հոսում, որ նշան էր անարատական սուրբ կուսության. «Եվ կույսը, առանց այրմարդու հղիանալով, ծնելու է տղա մանուկ մի՝ արքա մեծ ու թագավոր Իսրայելի»: Աննան իր հղիության յոթերորդ ամսին՝ սեպտեմբերի 8-ին, ծնում է իր սուրբ մանկանը՝ Մարիամին, որ «արժանի է բարի տունկերի, առավիր բարունակ, որից ծագում է առավոտյան լույսի արուսյակը՝ նման լուսնի եւ պայծառ քան աստղերը, քան ցնցման շողն արեգական լույսի, որ ծագում է արեւելքից»:

Իրենց ուխտի համաձայն, ծնողները երեք տարեկան Մարիամին հանձնում են տաճարին՝ նրա դաստիարակությունը թողնելով նվիրյալ այրիների խնամքին, որտեղ Մարիամը մնում է 12 տարի՝ սնվելով ու աճելով տաճարի օրենքներով: 15 տարին լրանալուն պես, Տիրոջ կամքով, Մարիամը նշանվում է Հովսեփի հետ, որը թեեւ սերվել էր Դավթի արքունական ցեղից, սակայն իշխանական դիրք ունեցող անձնավորություն չէր, այլ մի համեստ հյուսն: Հովսեփի եւ Մարիամի նշանադրության առիթով ավանդությունը հիշատակում է, թե աղոթքի պահին Զաքարիա քահանայապետին երեւում է Աստծո հրեշտակը եւ խորհուրդ տալիս նրան կանչել տաճարում ծառայող երբայեցիների տասնմեկ դուստրերին, ինչպես եւ Մարիամին, որոնցից յուրաքանչյուրը պետք է ունենար իր անունով մի տախտակ: Այդ տախտակները դրվելու էին վկայության խորանում: Եվ աղոթքից հետո Տիրոջ ցուցումով, երբ քահանայապետը տախտակները բաժաներ ամուրիներին, հայտնի կդառնար, թե ով ում կինն է դառնալու:

Տաճարի մոտ հավաքված քաղաքի ամուրիների մեջ էր նաեւ Հովսեփը: Եվ երբ ըստ կարգի Զաքարիա քահանայապետը տաճարից վերցնում է կույսերի անուններով տախտակները եւ տալիս ամուրիներին, վերջին տախտակը կույս Մարիամի անունով բաժին է ընկնում հյուսն Հովսեփին: Իսկ երբ նա փորձում է դիմադրել՝ վկայաբերելով իր տարիքը, ալեզարդ քահանայապետը դիմում է նրան՝ իբրեւ արդար, բարի հոգու տեր եւ աստվածասեր մարդու. «Լսիր մեզ եւ հնազանդվիր Աստծո օրենքներին եւ այնչափ հակադարձ եւ դիմադարձ մի եղիր, որովհետեւ ոչ որի օրենք չէ առնել դրան, որին առնելու ես: Եվ մենք քահանաների հրամանով եւ ողջ ժողովրդով վկայում ենք օրենքով, որ քեզ է վիճակվել կույս Մարիամը, վերցրու նրան կամքով մեր եւ օրհնությամբ. տանելով կպահես սրբությամբ ու պաշտելով, որպես օրենքն է եւ ավանդությունը մեր սուրբ Նախահայրերի, մինչեւ գա քո ժամը այլ կույսերի եւ ամուրիների հետ օրհնության պսակը առնելու»:

Այսպես Աստծո տաճարի ծառայությանը նվիրված կույս Մարիամը կնության է վիճակվում Հովսեփին, որն էլ խոնարհաբար լսելով քահանայապետին, տաճարից առնելով Մարիամին՝ տանում է իր տուն՝ Նազարեթ, թողնում այնտեղ, պատվիրելով մնալ զգուշորեն եւ պասվով, մինչեւ իր վերադարձը: Իսկ ինքը գնում է իր հյուսնության գործին:

Օրեր անց, մեծ տոներին պատրաստվող, տաճարի վարագույրները պատրաստելու համար քահանայապետի հրամանով կանչված կույսերի հետ էր նաեւ Մարիամը: Գունագեղ թելերը մանելու համար, ըստ սովորության, վիճակ էին գցում: Ծիրանու եւ կարմրի վիճակն ընկնում է Մարիամին, որը լուռ վերցնելով իր բաժինը՝ վերադառնում է տուն, ապա եւ սափորն առնելով՝ գնում է աղբյուր՝ ջրի: Եվ այդժամ էլ հայտնվում է Աստծո հրեշտակը եւ լսելի է դառնում նրա խոսքը. «Ուրախացիր, ով շնորհընկալ, Տերը քեզ հետ է: Մի՛ վախեցիր, Մարիամ, որովհետեւ Աստծուց դու շնորհ գտար: Եվ ահա դու կը յղիանաս եւ կը ծնես մի որդի ու նրա անունը Յիսուս կը դնես: Նա մեծ կը լինի եւ Բարձրեալի որդի կը կոչուի: Եվ Տէր Աստուած նրան կը տայ հօր՝ Դաւթի աթոռը, եւ նա յաւիտենական կը թագաւորի Յակոբի տան վրայ, եւ նրա թագաւորութիւնը վախճան չի ունենայ: Սուրբ Հոգին կը գայ քո վրայ եւ Բարձրեալի զօրութիւնը հովանի կը լինի քեզ, որովհետեւ նա, որ քեզանից է ծնուելու, սուրբ է եւ Աստծոյ որդի կը կոչուի» (Ղուկաս, Ա 28-36):

Հրեշտակի հայտնվելը կույս Մարիամին, նրա խոսքը մեծ ավետիսն էր, բաղձալի լուրը, որ մարդկության փրկության ճանապարհն է դեպի հավերժական լույսը...

Պատրաստեց
ՄԵԼԱՆԻԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

«Անատոլիա, ո՞ւր են քո հույն... հայ, ասորի զավակները»

Վայրագ դեպքերի լուսանկարների ցուցահանդես

Գերմանիայի Ֆրանկֆուրտ քաղաքի սուրբ Կատերինա եկեղեցին մարտի 26-ին հյուրընկալեց 1955 թ. սեպտեմբերի 6-7-ին Ստամբուլի ահարկու իրադարձություններին նվիրված լուսանկարների ցուցահանդեսը: Թուրքիայի «Մարդու իրավունքների ասոցիացիան», որի հիմնադիրներից են «Մուսա լեռան 40 օրը» թուրքերենով տպագրող թուրք մտավորական ամուսիններ Ռակըր եւ Այշե Նուր Զարաքոլուները, կազմակերպել էին այդ ցուցահանդեսը Գերմանիայի թուրք վտարանդի՝ «Ցեղասպանության ընդդիմադիրների ասոցիացիայի» (նախագահ Ալի Էրթեմ) օգնությամբ: Մինչ այդ ցուցահանդեսը մեծ աղմուկ էր հանել՝ ներկայացվելով Ստամբուլի, Իզմիրի, Կիպրոսի թուրքական «հանրապետությունում»:

Ի՞նչ էին իրենցից ներկայացնում այս լուսանկարները, որոնք պիտի ցուցադրվեն Գերմանիայի 11 քաղաքներում (15-ական օր), ապա Գերմանիայի մայրաքաղաք Բեռլինում (1 ամիս), որի առիթով, ազգային ռադիոյի ծրագրով ելույթ են ունենալու նշանավոր մտավորական տիկին Թեսա Հոֆմանը եւ Ալի Էրթեմը: «Անատոլիա, ո՞ւր են քո հույն զավակները» կոչով հանդես եկող այս ցուցահանդեսը վերաբերվում էր նաեւ հազարավոր հայ, ասորի, քաղդեացի, արաբ փոքրամասնություններին, որոնք 1955 թ. սեպտեմբերի 6-7-ին թուրք մոլեռանդ ամբոխի ու ջարդարարների ոհմակների կողմից հարձակման էին ենթարկվել: Մի քանի ժամվա ընթացքում հրո ճարակ, քարուքանդ էին արվել վերոհիշյալ փոքրամասնություններին պատկանող 83 եկեղեցի, 4340 խանութ, 26 դպրոց, 27 դեղատուն, 21 գործարան, 21 կլինիկա, 18 փուռ, 12 հյուրանոց, 2000 բնակարան... 2 գերեզմանատուն: Տանջամահ էին արվել ավելի քան 20 քաղաքացի: Մի խոսքով, միջնադարյան բարբարոսներին, մոնղոլներին, օղուզ թուրքերին, օսմանյան ենիչերիներին, վանդալներին «վայել» ալան-թալան, որը «թխվել» էր թուրքական գաղտնի սպասարկությունների կողմից: Այն հինգ տարի հետո երեւան էր եկել, երբ բացահայտվել էր, թե Սելանիկում, Աթաթուրքի տանը ռումբ պայթեցնողը եղել է Օքթայ Էնգին անունով թուրք գործակալը, որին աջակցել էր նույն քաղաքի Թուրքիայի հյուպատոսի տեղակալ Մեհմեդ Ալի Թեքինալփը՝ միաժամանակ բանտից արձակելով արյունարբու ջարդարարների: Թուրքական գաղտնի սպասարկություններն այս ձեւով վրեժ էին լուծում 1950 թ. Կիպրոսում սկսված անկախության պատերազմում հույների տարած հաղթանակներից, որոնց ղեկավարում էին զորավար Դրիվասն ու արք. Մակարիոսը:

Վերադառնալով Գերմանիայի Ֆրանկֆուրտ քաղաքում կազմակերպված ցուցահանդեսին, բացման արարողության ընթացքում ելույթ ունեցավ Փարիզի «Հայկական սփյուռքի հետազոտությունների կենտրոնի» հիմնադիր նախագահ Ժան-Կլոդ Քեբաբջյանը, որը Ֆրանկֆուրտ էր ժամանել RDA-ի միջազգային հարաբերությունների պատասխանատու Ռաֆֆի Հերմոն Արախի ընկերակցությամբ: Ուշագրավ էր քահանա Քրիստոֆ Ստուդի ելույթը, որտեղ գերմանական կառավարությանը կոչ արեց զենք չծախել Թուրքիային: Բոցաշունչ ճառով հանդես եկավ «Եվրոպայի պոնտոսականների դաշնության» նախագահի տեղակալ Կատերինա Շիկել-Պապադոպուլոսը. «Եղբայր իմ, մի՛ լռիր, խոսի՛ր, եթե չես կարող խոսել, գոնե համրերի նման մի նշան տուր, դրանով էլ մենք կբավարարվենք»:

Հետաքրքրական է, որ այս ցուցահանդեսին անդրադարձող Թուրքիայի «պաշտոնական» մամուլի «ռահվիրաներից» «Հյուրիեթը» («Ազատություն») ելույթ ունեցողների ճառերը կոչել է... «խաղ՝ կրակի հետ»:

ՀԱՄՈ ՄՈՍԿՈՖՅԱՆ

ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄ

Խորեն Աբրահամյանը ոչ մի տեղ չի մեկնել եւ մտադիր չէ մեկնելու

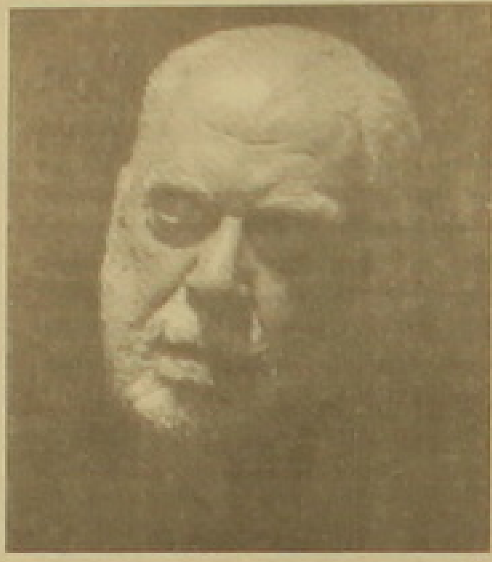

Վերջերս մի քանի թերթերում եւ հեռուստատեսային ալիքներով հաղորդվեց, որ իրենց հասած «հավաստի տեղեկությունների» համաձայն, Խորեն Աբրահամյանը կնոջ՝ Գոհար Գալստյանի եւ իրենց որդու հետ մեկնել են Հայաստանից: «Լուրը» երբեմն չափազանցվում է եւ հաղորդվում է, որ այս մեկնումը անվերադարձ է, նույնիսկ իրենց տունն են վաճառել: «Ազգի» աշխատակիցը երեկ հանդիպեց Խորեն Աբրահամյանին եւ Գոհար Գալստյանին: «Մենք չենք մեկնել եւ մտադիր էլ չենք մեկնելու», ասաց Խորեն Աբրահամյանը եւ շարունակեց...

Մեր աշխատակցի հարցազրույցը կարդացեք «Ազգի» հաջորդ համարում:

Իր կյանքը թռիչք եղավ

Նշվեց Երվանդ Քոչարի 100-ամյակը

«Լուսաւոր գաղափարները կը սնանին տիեզերքի մեջ. ահա որտեղէն լիցքաւորուեց Քոչարը եւ ամբողջ կեանքը եղաւ թռիչք դէպի տիեզերք՝ անսահման տարածութիւն, ու մարմնաւորեց կառոյցը իր փիլիսոփայութեան»:

Քաջազ

Դարին բնորոշ ներքին ռիթմի տագնապալի պրկումները, մետաղաձայների սահագնացումը, տեխնոկրատ մտքի հաղթարշավը տանում էր հոգեւոր ամլացում-հեղձուկի մի շրջան, ուր մարդկային սրտի ալեբախումները, վերընթաց խոյանքները նահանջ էին ապրում: Հոգեւոր քաղցի համաճարակով վարակված հիվանդ մարդկության ցավը փոքր-ինչ մեղմացնող երկնային լույսի շնորհ են բարության, ազնվության ու սիրո շաղախով, առաքինությամբ «զինված» ստեղծագործ հոգիները: Այդպիսի շնորհ է Երվանդ Քոչար արվեստագետ-մտածողի հոգեւոր մեծ ընդգրկումների, մտային լայն տեսադաշտի պոռթկումների նյութեղեն դրսեւորումները՝ քարի, մետաղի, գծի ու պատկերի գունեղ շնչառությամբ:

Երբ տարածության մեջ ապրում է գույնը՝ մտքի բազմաշերտությամբ, տրոփում է քարը՝ տաք ու պրկուն մկանների առնականությամբ, այնժամ հիշողությունը կամ անցյալն այլեւս ներկա է, որ ապրում է մեզ հետ, մեր կողքին, քանզի մենք զգում ենք մեր հիշողություններով, արբուն՝ մեր անցյալով, ամուր՝ մեր ստեղծած արժեքներով:

Երեկ գրողների միությունում կազմակերպված միջոցառումը նվիրված էր հայ մշակույթի մեծ երախտավոր Երվանդ Քոչարի 100-ամյակին: Այս «ցանուցրիվ, շփոթահար, վաղուց անցի իր շավղից դուրս եկած ժամանակներում», քաղաքական-սոցիալական տեղաշարժությունների մերօրյա պայմաններում՝ մշակույթի նկատմամբ ցուցաբերած նկատելի անտարբերության առկայությամբ, անշուշտ, դրվատելի են նման միջոցառում-հավաքների կազմակերպումը, ինչ խոսք, նաեւ՝ անհրաժեշտ: Միայն պետք է նշել, որ միջոցառմանն անհարիր էր Վարուժան Նալբանդյանի վարքը: Սակայն, ի վերջո, դա չխաթարեց ցերեկույթի խորհուրդը:

«Նոր դար» ամսագրի գլխավոր խմբագիր Աբգար Ափինյանը նշեց, որ հանդեսի հերթական համարը նվիրված է Երվանդ Քոչարին, եւ որ համարի ողջ նկարազարդումները պատկանում են Քոչարի վրձնին: «Նոր դարի» ցուցասրահի հատուկ բաժնում ընթերցողը կծանոթանա Ավետիք Իսահակյանի որդու՝ Վիգեն Իսահակյանի եւ Քաջազի ուշագրավ եւ հետաքրքրաշատ հուշերին, որոնք հիմնականում վերաբերում են Երվանդ Քոչարի՝ արվեստի բարձր կոչումն իր մեջ զգացող երիտասարդ ստեղծագործողի որոնումների ու հայտնաբերումների, ինչպես նաեւ մեծ ու անծանոթ քաղաքում արվեստագետի կյանքի ծանր ու անտանելի պայմանների, առօրյա ապրուստի, աշխատանքի դժվարությունների, նաեւ վերելքների այն շրջանին, որ նա ապրել է Փարիզում՝ 1923 թ.-ից: Սա մի ընթացք էր, որտեղ նրա հայացքները ծավալվում էին կուբիզմի, սիմվոլիզմի, ֆուտուրիզմի, սյուրռեալիզմի եւ այլ գեղարվեստական հոսանքների ազդեցությամբ, եւ հաճախ միեւնույն ստեղծագործության մեջ իրենց արտահայտությունն էր գտնում այս բոլորի յուրօրինակ համադրումը՝ ծավալածային ուրույն հնարանքներով:

Նորահայտ արվեստների այս տարաբնույթ դրսեւորումների նկատմամբ Քոչարի ունեցած հետաքրքրությունները նրան տանում են ստեղծագործական այլեւայլ որոնումների հորձանուտը: Եվ նա հայտնաբերում-ստեղծում է գծապատկերային ինքնարտահայտման այսպես կոչված «Նկարչություն տարածության մեջ» («Պենթյուր դան լ'էսպաս») տեսակը: Այս ասպարեզում նրա առաջին գործերն իրենց ներքին դինամիզմով, խորքայնությամբ, մտային պատկերների ազատ զուգորդումներով՝ իբրեւ համամարդկային արժեքներ, գրավում են ժամանակի այնպիսի խոշոր արվեստագետների ուշադրությունը, ինչպիսիք են Սալվադոր Դալին, Պ. Պիկասոն, որոնց հետ նա ուներ նաեւ՝ անձնական ծանոթություն: Տարածական նկարչության ծնունդը Փարիզում՝ 1928 թ., բարձր է գնահատել արվեստի նշանավոր տեսաբան ֆրանսիացի Վալդեմար Ժորժը: Երվանդ Քոչարն արժանանում է արվեստների մայրաքաղաքի այնքան բծախնդիր ու դժվարահած ուշադրությանը. ամենահայտնի պատկերասրահները (որոնց թվում՝ նորագույն արվեստների կենտրոն «Լեոնս Ռոզենբերգ» պատկերասրահը) բացում են իրենց դռները նրա արվեստի

առաջ:

Հետաքրքիր տեղեկություններ ու հուշեր պատմեցին Ավ. Իսահակյանի թոռը՝ Ավիկ Իսահակյանը, Քոչարի թանգարանի տնօրեն Լալա Քոչարը: «Նոր դար» հանդեսի տպագրությունը հովանավորող Շահե արք. Աճեմյանի խոսքն իր վաղեմի բարեկամի մասին ջերմ ու ինքնաբուխ էր: Արտասահմանից Հայաստան վերադառնալուց հետո (1936 թ.) արվեստագետի ապրած խորը տառապանքների ականատեսը լինելով՝ սրբազանն անդրադարձավ վարպետի կյանքի այդ դժվարին շրջանին, երբ բարձր իդեալներով ու հույսերով լի նրա հայրենասիրական մղումները ենթարկվում էին խավարի թիրս իշխանությունների դաժան հալածանքներին, ՊԱԿ-ի նկուղներում կրած անասելի խոշտանգումներին ու վայրագություններին:

Ահա թե ինչ է գրում Վալդեմար Ժորժը Քոչարի Հայաստան վերադառնալու առիթով. «Այս կրքոտ պանդուխտի կեանքը տարօրինակ պատմութիւն մըն է: Ան կը վկայէ բացառիկ անհատականութեան ծայրայեղ զգայնութիւնը: Քոչար կրնար մեկնիլ Միացեալ Նահանգներ եւ փորձել իր բախտը, ինչպէս ըրին Արշի Բենկոն եւ Օգեն Ֆունը: Կարգ մը ականաւոր մեկենասներ առաջարկած էին օգնել իրեն: Նիւ Եորքէն նախընտրեց Երեւանը, հայրենիքի տառապանքը կը կրծէր իր հոգին: Ինչ որ ալ ըլլար, ան Սովետական Հայաստան մտաւ, ինչպէս ուրիշները կը մտնեն կրօնատուն»:

Մ. ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
2000 թ. ապրիլի 28-ին մրցույթով մասնավորեցման է ներկայացնում

«Հոկտեմբերյան» հյուրանոց. Արմավիրի մարզ, ք. Հոկտեմբերյան (մարզկենտրոնն ունի շուրջ 20.000 բնակիչ, գտնվում է Երևանից 45 կմ հեռու):
Սենյակների քանակը՝ 78
Աշխատողների քանակը՝ 28
Գնման նվազագույն գինը՝ 43.758.000 դրամ, նաև 19.200.000 դրամ փախստականների վերաբնակեցման համար նախատեսված վճարումներ:
Մրցութային առաջարկի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ 28.04.00, ժ. 14:30:
Ծանոթություն՝ հյուրանոցը գտնվում է քաղաքի կենտրոնում: Այն 1979 թ.-ին կառուցված յոթ հարկանի քարե շինություն է՝ 6000 քմ ընդհանուր մակերեսով: Մարզում զարգացած է գյուղատնտեսությունն ու գյուղմթերքների վերամշակման արդյունաբերությունը: Արմավիրի մարզում ակնկալվում է զբոսաշրջության աճ:

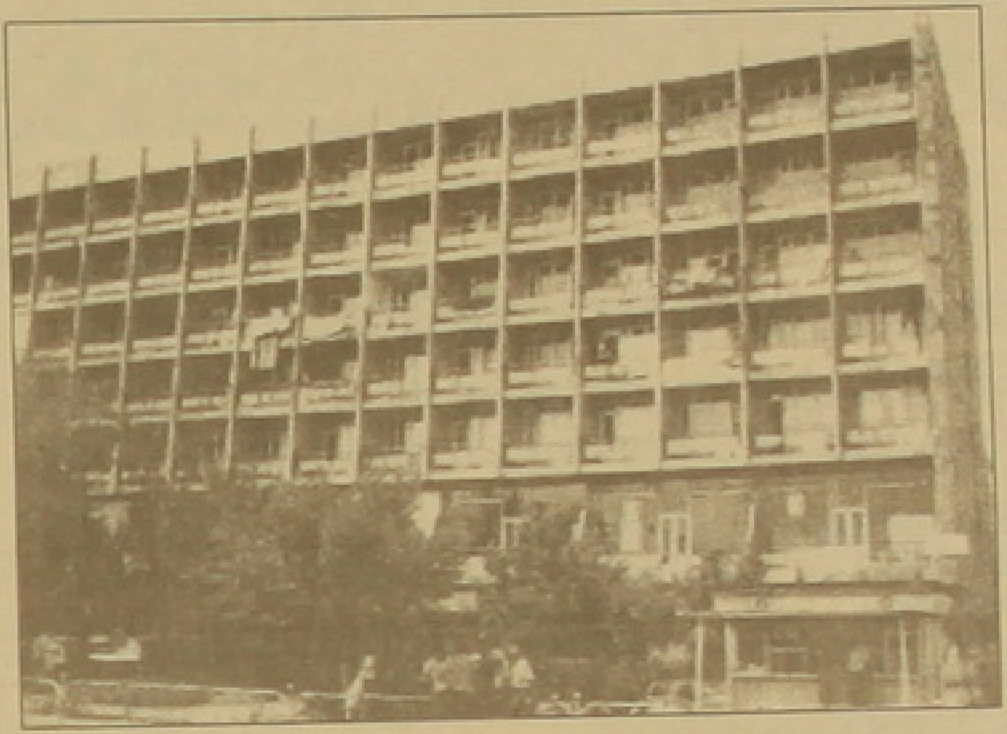

ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ ՄՐՑՈՒՅԹԸ մրցակցային գործընթաց է, որի միջոցով ներդնողները ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարություն՝ Մրցութային հանձնաժողով են ներկայացնում մրցութային առաջարկներ:
Մրցույթի հաղթողի որոշման պայմաններն են՝
- գնման գինը, որը ենթակա է վճարման երկու ամսվա ընթացքում
- ներդրումների չափը՝ տարիների կտրվածքով
- սոցիալական երաշխիքներ (պարզապես աշխատատեղեր և նվազագույն աշխատավարձ)

Տվյալ հրապարակման պաշտոնական տեղեկատվությունը տպագրված է «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի հատուկ թողարկման մեջ: Այս օբյեկտի և մրցութային գործընթացի վերաբերյալ մանրամասն տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել՝ ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարություն, մրցույթների կազմակերպման բաժին հեռ. (3742) 52-06-28, 56-35-11, ֆաքս. (3742) 52-06-28, էլ-փոստ. tender@arminco.com, web site www. privatization.am: Սույն հրապարակման վերաբերյալ հարցերով դիմել արտաքին կապերի և լրատվության բաժին հեռ. 52-86-14, 56-27-58:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության պետական գույքի կառավարման նախարարությունը հրավիրում է մրցույթի

Վ Ա Ճ Ա Ռ Վ Ո Ւ Մ Է

Լուծարվող «Հովտաշատի կաթնային տնտեսություն» ՓԲԸ-ի հիմնական միջոցները և ապրանքանյութական պաշարները որպես մեկ գույքային համալիր

Հիմնական միջոցները, այդ թվում
- շենքեր 12 հատ (12354 քմ)
- շինություններ (1 հատ)
- բանող և մթերատու անասուններ (25 գլուխ)
- տրանսպորտային միջոցներ (7 հատ)
- մեքենաներ, սարքավորումներ և այլ հիմնական միջոցներ (48 հատ)

Ապրանքանյութական պաշարներ և ծախսեր
Համաձայն ընկերության ներկայացրած տեղեկանքի՝ 01.03.2000 թ. դրությամբ վաճառվող գույքի կազմում տեղի են ունեցել հետևյալ փոփոխությունները.
- հիմնական միջոցներ բաժնում բանող և մթերատու անասունների կազմը պակասել է 4 գլխով 330 հազ.հաշվեկշռային արժեքով:

- *Գույքի նվազագույն գինը՝ 47 200 000 դրամ*
- *Մրցույթի կանխավճարի չափը՝ 4 720 000 դրամ*
- *Մրցույթի կանխավճարի մուտքագրման հատուկ հաշվի համարը «Ագրոարդյունաբերական» բանկի Մասիսի բաժանմունք 142310008578*
- *Մրցութային առաջարկի ներկայացման վերջին ժամկետը 2000 թ. մայիսի 3-ին, ժամը 14:30-ին*
- *Մրցութային առաջարկի ներկայացման վայրը՝ ք. Երևան, Հանրապետության հրապարակ, ՀՀ կառավարական 2-րդ շենք, ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարություն, ընդհանուր բաժին*
- *Մրցույթի պաշտոնական հայտարարությունը հրապարակվել է «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի ս. թ. մարտի 24-ի համարում:*
- *«Հովտաշատի կաթնային տնտեսություն» ՓԲԸ-ի հիմնական միջոցները և ապրանքանյութական պաշարները որպես մեկ գույքային համալիր որոշվել է վաճառել ՀՀ կառավարության 2000 թ. փետրվարի 19-ի թիվ 72 որոշմամբ:*
- *Մրցույթին մասնակցելու պայմանների վերաբերյալ ամբողջական տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության մրցույթների կազմակերպման բաժին՝ ք. Երևան, Հանրապետության հրապարակ, կառավարական 2-րդ շենք: Հեռ.՝ 520628, 527390, 563511*
  Էլեկտրոնային փոստ tender@arminco.com
  Ինտերնետ URL://www.privatization.am

ԽԱՉԲԱՌ

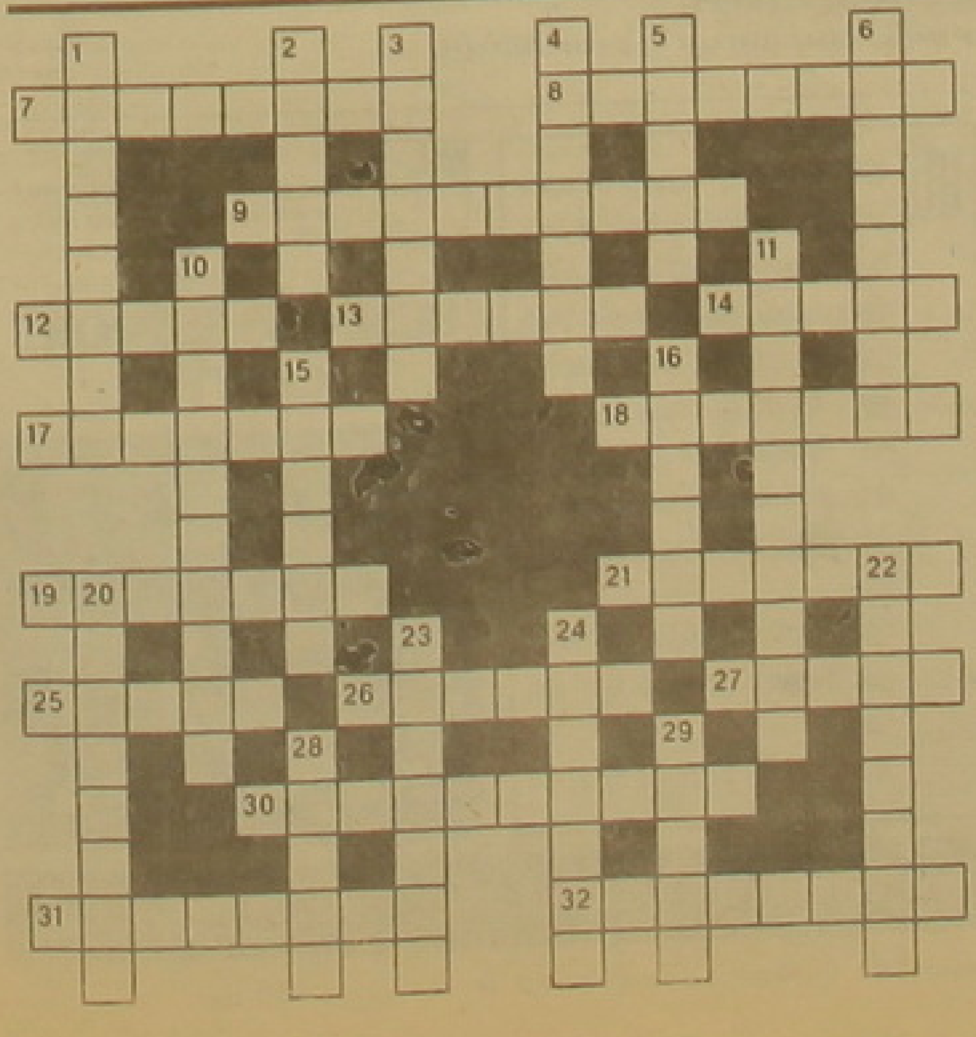

ՈՒՂՂԱՀԱՅԱՑ 1. Դաշտային սպաթի տեսակ՝ կապտավուն քար: 2. Գետ Ֆրանսիայի հարավում: 3. Ոգելից խմիչքի տեսակ: 4. Ռուսական էստրադայի աստղ: 5. Ռուսական կրկեսի կենդանիներ վարժեցնող արտիստ: 6. Փոխածավալ երգիծական գրական ստեղծագործություն: 10. XIII-XIX դդ. կաթոլիկական եկեղեցիներում գործող հետախուզական և դատաքննչական կազմակերպություն: 11. Ռուսական շան տեսակ: 15. Կանանց շատ սիրող, իգամոլ: 16. Ֆրանսիացի գրող և քաղաքական գործիչ: 20. Հայ դերասան, ռեժիսոր: 22. Փոքր Ասիա թերակղզում գտնվող Թուրքիայի հիմնական մասի անվանումը: 23. Ամուր գետի աջ ամենամեծ վտակը: 24. Բելգիացի քանաստեղծ: 28. Չեխովի պատմվածքի փոքրիկ դայակ հերոսուհին: 29. Սևծովյան առողջարանային քաղաք:

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ 7. Լեռ Ճապոնիայում: 8. Այս կամ այն հիվանդության անընկալունակությունը վարակի հանդեպ: 9. Նկարիչ, որը երկար տարիներ աշխատել է «Հայֆիլմում» որպես բեմադրող նկարիչ: 12. Աֆրիկում անանցանելիության պատճառով առաջացած գազերի կուտակման երևույթ: 13. Իսլամ դավանողները այլադավաններին իրենց անհավատների անվանում էին այս բառով: 14. Գետ Կանադայում: 17. Հայաստանյան լրագիր: 18. Ծառի կանաչ, դալար ոստերից և ծաղիկներից պատրաստված հյուսակ: 19. Անոթալայնիչ դեղամիջոց: 21. Քաղաք Կանադայում: 25. XIX դ. առաջին կեսին Եվրոպայում ճարտարապետության մեջ և կերպարվեստում ընդունված ոճ: 26. Ֆրանսիացի քանդակագործ, աշակերտել է Ռոդենին: 27. Ծակույտեսի ղեկավար: 30. Ենթաստամոքսային գեղձի «կղզյակների» ու նրանց ֆունկցիան առաջինը նկարագրող գերմանացի բժիշկ: 31. Կրկեսի արտիստ: 32. Երաժշտական ազատ ձևի վոկալ կամ գործիքային ստեղծագործություն:

Կազմեց Է. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

ՈՒՂՂԱՀԱՅԱՑ: 2. Անիսոն: 3. Գորդիոս: 5. Հորիզոն: 6. Ակուստք: 8. Պիեսա: 9. Ալբոմ: 10. Ամբաս: 16. Պատ: 18. Որս: 19. Ասպիկա: 20. Իգրեկ: 21. Ընթոս: 22. Բասմա: 23. Ստեղանի: 24. Կիմոնո: 26. Ցունամի:

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ 1. Զանգու: 4. Լհասա: 7. Հիբրիդ: 10. Սարուա: 11. Իսլամ: 12. Կոմիտե: 13. Բիզնես: 14. Տրոյա: 15. Ստա: 17. Տոն: 19. Սոփի: 22. Բաս: 25. Գամմա: 27. Ժիռայր: 28. Ակեսոր: 29. Երդում: 30. Զողիակ: 31. Արարատ: 32. Սոխակ: 33. Լիլիթ:

ՀԵՌՈՒՍՏԱՑՈՒՑԵՐ

7 ապրիլ

Հ1

9.00 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
10.05 Հայոց տաճարներ
10.20 Մամուլի կրպակ
10.30 Գ/Ֆ «Երկաթե խաչ»
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
17.0 Հայլուր
17.20 «Լեգո» հեռուստամրցույթ
17.40 Քանուգործ
18.00 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
19.00 1 լուր
19.10 Հեռուստախաղ «9.9.9»
19.50 Երկիր ավետյաց
20.20 Թեմական կյանք
20.35 Տունտունիկ
21.00 Հայլուր
21.45 «Ասպեկտ» Տիգրան Պասկևիչյանի հետ
22.20 Հեռուստասերիալ «Լուսնական խաղեր»
23.05 «02»
(նույն ժամին 23.05. արբանյակային հեռարձակմամբ երաժշտական կինոնկար «Ժողովրդական տոն»)
23.40 Հայլուր
00.00 Կեսգիշերային ճեպընթաց
01.00 Ռուբիկոն+

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

9.00 «Բարի լույս, Հայաստան»
10.00 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
17.00 Ուրախ լոտո
18.00, 20.00 Լուրեր
18.15 Մանկական ժամ. սերիալ «Նինձյա կրիաները», սերիալ «Սոլթին»
19.05 «Ամեն ինչ հանուն քո սիրո»
20.35 Հեռուստաֆուտբոլ
21.10 Տոնական ծրագիր «Ձեզ համար, կանայք»

Ա1+

9.00 Տոմար
10.30 Աստարեզ (կրկնություն)
19.05 Չոջիկ
19.30, 21.30, 24.00 Սուրհանդակ
20.00 Մամուլի խոսնակ
20.10 Վավերագրական ֆիլմ
20.30 Աստարեզ
21.10 Վեղա
22.05 Գ/Ֆ «Մեր փնթփնթաններն զայրացել են»
0.35 Ակնթարթ
0.40 Ուրբաթ գիշեր բոլորովին քուն չունեմ. Գ/Ֆ «Օտար շրջերկ»
(ավարտին Սուրհանդակ)

Կ1

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
16.00 Նորություններ
16.20 Սերիալ «Սինդբադի ոսկե ճամփորդությունը»
18.00 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
19.00 Նորություններ
19.30 «Նշանավոր մարդկանց կյանքը». Ա. Ժվանեցկի
20.00 Ձեյնիա. քո ուժերի ցավը
20.40 Հրաշքների դաշտ
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.45 ՕՐՏ. 5 տարի առաջին
23.30 Պ. Ուստինովը Ա. Քրիստիի «Չարիք արևի տակ» դետեկտիվում
01.40 Նորություններ
02.00 Համաշխարհային երաժշտության ոսկե աստղերը «Գրեմմի-2000» մրցանակաբաշխության արարողությանը (Լոս Անջելես)

РТР

7.00, 8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
7.20-10.20 Բարի լույս, Ռուսաստան
9.20 Հեռուստատեսային ՀՄՄ, հերթապահ բաժանմունք
9.35 Հազար և մեկ օր
10.30 Քվանտային թռիչքագիտություն
10.40 «Արենա-սպորտ»
11.00 Հումորեսկա և առողջություն
11.15 Սերիալ «Գնչուհին»
12.05 Սերիալ «Մանտա Բարբարա»
13.00 Հեռուստատեսային ՀՄՄ
13.25 Իմ XX դարը
14.00, 18.00, 21.00, 00.00 Լուրեր
14.30 «Կանանց քաղաք»
15.05 Սերիալ «Սև մարգարիտ»
15.50 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
16.40 «Անուշ լինի»
17.20 Երկխոսություններ ծխնորության մասին
18.30 Ակումբ մասսաա
19.20 Հերթապահ բաժանմունք
19.45 «Գարուժ»
20.25 «Քաղաքիկ»
21.45 Կինոյի ժամ. Ագաթա Քրիստի. Պուարո «Վտանգ ծայրամասի տանը»
23.40 «Համայնապատկեր»
01.15 Հեռուստատեսային ՀՄՄ, հերթապահ բաժանմունք
01.30 «Խաղնուկ բազմոցի վրա»

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՐՑՈՒՅԹՈՎ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ԱԶԱՏ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձևը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատված արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը (հատ)	Պարտավորություններ (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման		Զբաղեցրած հողատարածքը
										սկիզբը	ավարտը	
1	«Արարատի ԲԱՏ» ՊՓԲԸ	Արարատ, գ. Արարատ, Գրիբոյեդովի 11	բեռնափոխադրում	ԲԱԲ	185175	25 %	185175	7859	26/02/00	06/03/00	10/04/00	1,44326 հա
2	«Հոկտեմբերյան» հյուրանոցային տնտեսություն ՊՓԲԸ	ք. Արմավիր, Երևանյան 22բ	հյուրանոցային սպասարկում	մրցույթ	176085	43758	-	2801	11/02/00	11/02/00	28/04/00	0,45 հա
3	«Երևանի N3ԲԱՏ» ՊՓԲԸ-ի գույք	Երևան, Շիրակի 3 նրբ. 2	բեռնափոխադրում	ԲԱԲ	135621	25 %	135621	2322	16/03/00	25/03/00	28/04/00	1,7793 հա
4	«Երևանի թիվ 7 բեռնաավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Երևան, Արին-Բերդի 5-րդ նրբ., 10 շենք	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	108425	25 %	108425	9038,3	16/03/00	25/03/00	28/04/00	5,44 հա
5	«Արմավիրի կոմունալ տնտեսություն» ԲԲԸ	ք. Արմավիր, Աշոտ Ջիվանի 2ա	կոմունալ ծառայություն	ԲԱԲ	56738	25 %	56738	21766,9	24/03/00	02/04/00	08/05/00	4,36 հա
6	«Գեղանի Համիկ» պանսիոնատ ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, գ. Մարաշամբ	հյուրանոցային սպասարկում	մրցույթ	299493	74873	299493	1326	24/03/00	24/03/00	08/05/00	2 հա
	ԼՈՒԾԱՐՎԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՒՅՔ											
7	«Հովտաշատի կաթնային տնտեսություն» ՓԲԸ գույք	Արարատի մարզ, գ. Հովտաշատ	-	մրցույթ	78653	47200	-	-	24/03/00	24/03/00	03/05/00	6,3 հա
	ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԵՆ											
8	«Մասիսի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Արարատ, գ. Հայանիստ	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	65856	63425	-	1846	-	-	-	2,35 հա
9	«Սևանի բեռնաուղևորաավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, ք. Սևան, Նաիրյան 191	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	54698	50644	-	4054	-	-	-	1,8239 հա
10	«Արթիկի բեռնաուղևորաավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Շիրակ, ք. Արթիկ, Գործարանային 2	բեռնաուղևորափոխադրում	ԲԱԲ	140534	140534	140534	2879	-	-	-	3,1 հա
11	«Հայնավթամթերք» ՊՓԲԸ	Երևան, Վ. Վաղարշյան 13ա	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	849642	533452	533452	14321	-	-	-	-
12	«Զորագետի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Զորագետ ավան	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	19421	19110	19110	311	-	-	-	-
13	«Սուրենավանի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, գ. Սուրենավան	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	633804	417771	417771	2069	-	-	-	-
14	«Ալավերդու նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Ալավերդի Շահումյան թաղ.	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	14342	13837	13837	505	-	-	-	-
15	«Մասիսի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Մասիս կայարան	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	1223651	806736	806736	913	-	-	-	-
16	«Արմավիրի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	ք. Արմավիր, Սայաթ-Նովա 1	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	756935	751438	751438	6991	-	-	-	-
17	«Գագարինի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, Գագարինի ավան	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	239117	155740	155740	2874	-	-	-	-
18	«Գյումրիի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	ք. Գյումրի, Ղարիբջանյան խճ.	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	526897	526217	526217	1690	-	-	-	-
19	«Արթիկի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Արթիկ	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	132095	128699	128699	2189	-	-	-	-
20	«Վանաձորի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Վանաձոր	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	93736	91613	91613	2123	-	-	-	-
21	«Արմավիրի ռեզերվային նավթամթերք» ՊՓԲԸ	ք. Արմավիր, 1 փող., թիվ 27	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	45812	42670	42670	3142	-	-	-	-
22	«Բաղրամյանի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Արմավիրի մարզ, Քարակերտ ավան	նավթամթերք առևտուր	ԲԱԲ	71448	70554	70554	893	-	-	-	-
23	«Իջևանի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Տավուշի մարզ, գ. Ազատամուտ	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	758634	758634	758634	946	-	-	-	-
24	«Եղվարդի նավթամթերք» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, ք. Եղվարդ	նավթամթերքի առևտուր	ԲԱԲ	348465	347361	347361	1104	-	-	-	-

Հապավումներ. ԲԱԲ- բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրություն, ԲՈՒԱՏ- բեռնաուղևորաավտոտրանսպորտային, ԱՇՕ- անավարտ շինարարության օբյեկտ

Ազատ բաժանորդագրությամբ մասնավորեցմանը մասնակցելու համար խնդրում ենք դիմել ՀՀ Պետական գույքի կառավարման նախարարության աճուրդի կենտրոններ հետևյալ հասցեներով՝ ք. Երևան, Սայաթ-Նովա 8 (հեռ. 58 79 83, 56 46 14), ք. Երևան, Մաշտոցի 42ա, ք. Գյումրի, Գարեգին Նժդեհի 7 (հեռ. 3 01 30), ք. Վանաձոր, Մխիթար Գոշի 2 (հեռ. 4 04 86):

Մրցույթների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀ Պետական գույքի կառավարման նախարարության մրցույթների կազմակերպման բաժին՝ Երևան, Կառավարության տուն 2, 5-րդ հարկ, 508 սենյակ (հեռ. 52 86 14, 52 06 28, 52 73 90, ինտերնետային էջ. http://www.privatization.am, tender@arminco.com/:

Հայտարարության նպատակը գովազդն է, պաշտոնական տեղեկագրեր հրապարակվել են «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի հատուկ թողարկումներում:

Նախարարությունը ողջունում է մասնավորեցման հետ կապված Հայաստանի տնտեսության մեջ ներդրումային յուրաքանչյուր առաջարկ և պատրաստ է այն քննարկել շահագրգիռ բոլոր կողմերի հետ:

Web site http://www.privatization.am

Հետեւեք ՀՀ Պետական գույքի կառավարման նախարարության հայտարարություններին

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Բժշկական ախտորոշման բնագավառում ճանաչված առաջատար

ԴԻԱԳՆՈՍՏԻԿԱ

բժշկական միավորումը հայտնում է, որ

ՄԱՅՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԵՂԵՑԿՈՒԹՅԱՆ ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ ՏՈՆԻ

կապակցությամբ հայտարարված

ԲԱՑ ԴՌՆԵՐԻ ՕՐԸ

կշարունակվի ապրիլի 10-12-ը: Այդ ընթացքում դիագնոստիկա դիմած բոլոր քաղաքացիները հանրահայտ առաջատար բժիշկ-մասնագետների կոնսուլտացիաները կարող են ստանալ ԱՆՎՃԱՐ, իսկ ախտորոշիչ հետազոտությունների անցնել 50 տոկոս ԶԵՂՉՈՎ:

Հասցեն՝ Երևան, Աջափնյակ, Մարգարյան փ. 6/1

☎ 35 11 01, 34 32 47

ՀՄՄ 1965 թ. գործող Հայաստանի ուսանողական ջոկատների հանրահայտ շարքը, որը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կամավորական ծառայության կոմիտեի անդամ է, հրավիրում է մասնակցելու Եվրոպայի երկրներում, ԱՄՆ-ում, Հայաստանում միջազգային աշխատանքի ճամբարների ամառային ծրագրերին՝ որպես կամավորական:

Դիմումները ընդունվում են հետևյալ հասցեով՝ Կորյունի 19ա, 7-րդ հարկ

Հեռ.՝ 52 27 01, 52 27 72, 52 27 88

BSC Business Support Center

Սայաթ-Նովա փ. 24 2, Երևան 375002, Հայաստան. Հեռ/ֆաքս. 151934, 528279, 528654, 561064, 7182 (fax). bsc@bsc.am www.bsc.am

BUSINESS SUPPORT CENTER

- Գործարար խորհրդատվություն
- Գործարար դասընթացներ
- Անեւտրի խթանում եւ տեղեկատվություն
- Գործարար օրենսդրության խորհրդատվություն

@rminco Global Telecommunications — Համակարգչային ուսուցում՝ ԻՆՏԵՐՆԵՏ դպրոցում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երևան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Պատվեր 1238 Տպաքանակը՝ 4000 Ստորագրված է տպագրության՝ 6. 04. 2000 Գինը՝ 100 դրամ